

Kíka Wikipedia ní Kíláàsì

Lílo Wikipedia láti sẹ agbẹ̀rò ọ̀n ìgbẹ̀ròhìnjàdẹ̀ atí àwọn ọ̀gbọ̀n ìmọ̀wé

NÀÌJÍRÌÀ

Ìtósónà Olùkónì

Kíka Wikipedia ní Kíláàsì

Mòdùlù Kẹ̀tá

Lílọ̀ Wikipedia
látí sẹ̀ agbẹ̀rọ̀
ọ̀n ẹ̀gbẹ̀rọ̀hìnjàdẹ̀
atí àwọn ọ̀gbọ̀n ìmọ̀wé

awon oluyọda
 ti sọpọ mọ wiki
 iwádìí
 awon olùkọ
 imọyẹ
 kọ
 didára
 awon egbe
 eniyàn
 awon itokasi
 itàn
 awon iyipadà
 sẹdà
 yàrà ikawẹ
 abala
 riri àyẹ
 ohun àkiyèsí
 ifowosowopọ
 ilosiwájú
 awon olòtù
 àwùjọ
 alàyẹ
 itokasi onkawe
 enikeni
 awon orisun
 agbègbè
 ikopa
 encyclopedia
 sii
 kiko
 atẹjade
 idanimọ
 idogba
 pataki
 awon agbègbè
 ijẹrisi orisun
 awon atunse oniruru
 awon olukopa
 igbekẹle
 awon irinse
 awon ibeere
 awon orisi eya
 awon ede
 iranlowo
 awari
 awon ilana
 ifowanilenuwo
 ekọ
 Wikimedia

Wikipedia

Àlàyẹ ọrọ yí jẹ ìpilèsẹ láti àwon ìdáhùn àwon ọlùkọ 713 sí iwádìí tí ọ wáyẹ ní Qsù Kẹẹjẹ ọdún 2020 ní Bolivia, Morocco, àti Philippines.

Tàbíì àwọn àkọ́ọ̀nú

Tabíì àwọn àkọ́ọ̀nú.....	3
Ìfáàrà	5
Nípa àwọn Ìtósónà Olùkóni.....	6
Bíi ọ sẹ lẹ lo	7
Ìtósónà Olùkóni Yíi.....	7
Ìlànà Lílọ kírí.....	7
Bọ̀tíni Ìsẹ̀tò.....	8
Ìkẹkọ̀ Ìbásẹ̀pò.....	9
Mòdulù kẹ̀tá Sísẹ̀dà Àlàyẹ.....	10
3.1 Jẹ ọ nígbọ̀yà: ìdàgbàsókè ọkàn àti Wikipedia	12
3.2 Sẹ̀dà ọjú-ìwẹ̀ ọ̀lùmúlò lórí Wikipedia	14
3.3 Àwọn ìlówó sí àkọ́kọ̀ rẹ.....	18
3.4 Báwo ni àwọn ọ̀lọ̀tú Wikipedia sẹ sẹ̀tò àwọn ìfúnni.....	22
3.5 Àwọn isẹ̀ ìyípadà fún kíkọ̀ ìmò agbẹ̀gbẹ̀.....	25
Ìsẹ̀ Ìparí: Sẹ̀pò Wikipedia sínú àwọn èkọ̀ rẹ.....	30
Àwòsẹ̀ Ètò Èkọ̀	32
Àfíkún: àpẹ̀rẹ̀ àwọn ètò èkọ̀ àti àwọn isẹ̀ sí sẹ̀ lati sẹ̀pò wikipedia nínu ìyàrá ìkàwé.....	35
Ìbẹ̀rẹ̀ ìmò	36
Ìtàn.....	40

Ìmọ̀ sáyẹ̀nsì.....	42
Èkọ̀ igbẹ̀sì ayé àwọn ọmọ ẹ̀niyàn.....	44
Ìsẹ̀ ọ̀nà ẹ̀dẹ̀.....	46
Ìsírò.....	48
Ìjẹwọ̀sì Ìfowọ̀sowọ̀pọ̀.....	50
Àwọn ìtọ̀kasi.....	51

Ìfarahàn

Káàkiri àgbáyé, àwọn akẹkọ̀ọ̀ àti àwọn ọ̀lùkọ̀ n lọ Wikipedia gẹgẹ́bí ọ̀rísun ẹ̀kọ̀ fún àwọn ọ̀lùsẹ̀wádíí. Gẹgẹ́bí ọ̀lùkọ̀ni, a lẹ ní ìbànújẹ nípasẹ̀ bí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé se nílọ Wikipedia tàbí a lẹ lẹ́ọ̀ láti kọ wọn ní àwọn ẹ̀kọ̀ pàtàkì lórí ẹ̀rọ̀ ìgbẹ̀rọ̀yìnjàdẹ̀ àti ìmọ̀wé àlàyẹ̀. A lẹ pàápàá lẹ́ọ̀ láti kọ àwọn ogbon pàtàkì ti ọ̀rúndún 21st bíi ríronú ní ọ̀na pàtàkì, ìbàraenisòrò àti ìfowosowopò. Ní fẹ̀rẹ̀ gbogbo kọ̀kọ̀-ẹ̀kọ̀ , àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé lẹ lọ Wikipedia bí “ìdádúró àkọ̀kọ̀ ” fún àpẹ̀jọ̀ àkọ̀pọ̀ ti kọ̀kọ̀ kan. Jẹ kí á ràn wón lówó láti se ní ifojusónà!

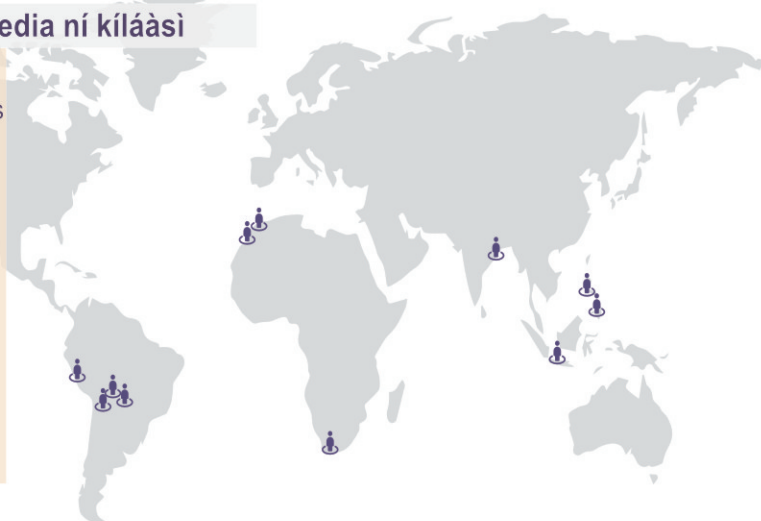
Ẹgbẹ̀ Ẹ̀kọ̀ ní Wikimedia Foundation, ní inúdídún lati sàfihàn àwọn ọ̀rísun yíí gẹgẹ́bí apákan pàtàkì tí ẹ̀tò “Kíka Wikipedia ni Kílaàsì .” “Kíka Wikipedia ni Yàrà ìkàwé ” jẹ ẹ̀tò ìkẹ̀kọ̀ tí ọ se ìranlówó fún àwọn ọ̀lùkọ̀ láti ní ọ̀yẹ̀ àti lọ Wikipedia gẹgẹ́bí ohun ẹ̀lò ìkẹ̀kọ̀ nípa sísoṣò rẹ sí àwọn ẹ̀yà ara ẹ̀rọ̀ ìgbẹ̀rọ̀yìnjàdẹ̀ àti ìlànà àlàyẹ̀ ti UNESCO. Ní ipẹ̀lẹ̀ àkọ̀kọ̀, a se àgbẹkalẹ̀ ohun ẹ̀lò ìrinsẹ̀ ọ̀lùkọ̀ àti ẹ̀tò ìkẹ̀kọ̀ ọ̀jọ̀gbon láti se ìbámu pẹ̀lú àwọn ẹ̀tò ẹ̀kọ̀ agbẹgbẹ̀ àti àwọn ọ̀títọ̀ tí ọ̀lùkọ̀ ní àwọn ọ̀rílẹ̀-èdè kọ̀kọ̀ mẹ̀ta. Ọ̀rísun yíí yò se ìranlówó fún àwọn ọ̀lùkọ̀ni láti kọ àwọn oun ìgbẹ̀rọ̀yìnjàdẹ̀ pàtàkì àti àwọn ogbon ìmọ̀wé àlàyẹ̀ fún ọ̀rúndún 21st, pẹ̀lú àgbóyẹ̀ bí a se n se ìjàdẹ̀ àlàyẹ̀, bíi a se lẹ wolé àti se àgbeyewo àkọ̀onú lórí ayélujára, àti bíi a se lẹ lóyẹ nípa àwọn àisẹ̀dẹ̀dẹ̀ àti àwọn ẹ̀là ìmọ̀. Ẹ̀tò ìkẹ̀kọ̀ yíí tún kojú àwọn ìbẹ̀rẹ̀ pàtàkì tí a gbà láti ọ̀dọ̀ àwọn ọ̀lùkọ̀ nípa bíi a se lẹ ríi pẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé jẹ àilẹ̀wu lórí ayélujára, àti bíi a se lẹ se ìgbàradí fún wón lati kojú àwọn ọ̀nà ọ̀rísírísí ti àlàyẹ̀ ẹ̀kẹ̀ àti ìroyìn tí kọ kí n se ọ̀títọ̀ lórí ayélujára.

Wikimedia Foundation

Wikimedia Foundation jẹ àjọ̀ ti kọ ní ẹ̀rẹ̀ tí ọ n gbàlẹ̀jọ̀ Wikipedia àti àwọn isẹ̀ àkànse arábirin rẹ̀. À n sisẹ̀ láti ní ibítí gbogbo ẹ̀niyàn lẹ pín láròwótó ní àpapọ̀ gbogbo ìmọ̀. A se àtilẹ̀yìn agbẹgbẹ̀ àgbáyé ti àwọn ọ̀lùyọ̀dọ̀a tí ọ se ìfowosowopò, ìdàgbàsókè, àti pín pín àkọ̀onú ẹ̀tò-ẹ̀kọ̀, àti pé a n se agberò fún àwọn iyẹ̀ àti àwọn ẹ̀tò ìmúlò tí ọ se iseduro ẹ̀tò sí ìmọ̀ ọ̀fẹ̀.

Ẹgbẹ̀ Ẹ̀kọ̀ Kíka Wikipedia ní kílaàsì

- Nichole Saad
- Melissa Guadalupe Huertas
- Vasanthi Hargyono
- Sailesh Patnaik
- Brahim Faraji
- Soukaina Abelhad
- Noemi Ticona Angles
- Olga Paredes Alcoreza
- Erlan Vega Rios
- Imelda Brazal
- Vanj Padilla

Nípa ìtọ̀sọ̀nà Ọ̀lùkọ̀nì

Ìtọ̀sọ̀nà ti ọ̀lùkọ̀nì yìí wà ní ìbámu pẹ̀lú àwọn ẹ̀yà ara ẹ̀rọ tí UNESCO mọ́ta - ẹ̀rọ ìgbẹ̀rọ̀yìnjáde àti Ìlànà ìmọ̀yẹ̀ Àlàyé {Media and Information Literacy (MIL)}: láti wọ̀lé, se àyèwò, àti sẹ̀dá. UNESCO se ìgbẹ̀rọ̀ ọ̀nà isopò sí ọ̀nà ìmọ̀ràn tí ìmọ̀wé, nítorína MIL ni àsoyẹ̀ bí “àwọn ẹ̀tò agbára tí ọ̀ fún àwọn ará ilú ní agbára láti wọ̀lé sí, gbà padà, lóyẹ, se ìsirò àti lọ̀, láti sẹ̀dá àti pín àlàyé àti àwọn àkòǹú ẹ̀rọ ìgbẹ̀rọ̀hìnjáde ní gbogbo ọ̀nà, lílọ̀ àwọn irinsẹ̀ lópòlópò, ní ọ̀nà pàtàkì, iwà àti ọ̀nà ìmúnádókọ, láti kọ́pa àti se alábaṣín nínú àwọn ọ̀hun isẹ̀ tí ara eni, tí ọ̀jògbón àti tí àwùjọ̀”. A gbàgbọ̀ pé kí kọ̀ ẹ̀kọ̀ bí ọ̀ se se àkíyèsí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé pẹ̀lú Wikipedia jẹ ọ̀nà tí ọ̀ dájú láti sàsèyọ̀rì àwọn agbára tí ọ̀ wà pẹ̀lú ìlànà MIL

Fún idàgbàsókè Ìtọ̀sọ̀nà Ọ̀lùkọ̀nì yìí, a ti ló àwọn ìlànà tí a pèrẹ̀ ọ̀yẹ̀ nípasẹ̀ ìlànà láti sètò àwọn ìbèrèrè pàtàkì àti àwọn ọ̀yẹ̀ tí ọ̀ dúró Mòdùlù kòkòkan

sàfikún àwọn àbájáde ìkẹkọ̀ tí ọ̀ hàn gbangba fún àwọn ọ̀lùkọ̀ àti àwọn ọ̀hun ẹ̀lọ̀ ilẹ̀-ìwé tí ìmọ̀ tí wọn yòò jèrè.

A ti tẹ̀lé ọ̀nà ìmúḍòkọ̀ níbití a ti sọ̀pò àwọn ìrírí isáájú tí ọ̀lùkọ̀nì pẹ̀lú bí Wikipedia se n sisẹ̀. Àwọn ìbèrèrè iyípadà àti àwọn isẹ̀ n se ìrànlowò fún àwọn ọ̀lùkọ̀ lati kọ̀ ìmọ̀ tuntun àti sọ̀pò sí àwọn isẹ̀ ati àwọn ìrírí ilẹ̀-ìwé wọn.

Ọ̀nà ẹ̀kọ̀ yìí wà ní ìbámu pẹ̀lú ìmọ̀yẹ̀ ẹ̀tò -ẹ̀kọ̀ wa:

* A gbàgbọ̀ pé àwọn ọ̀rìsun ẹ̀tò-ẹ̀kọ̀ sí sí jẹ pàtàkì lati pèsè ẹ̀tò-ẹ̀kọ̀ dídàra fún gbogbo ẹ̀niyàn àti pé ìkọ́pa nínú àwọn ẹ̀gbẹ̀ ẹ̀kọ̀ se ìrànlowò fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé láti

dàgbà bí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé tí ọ̀rúndún 21st

* A gbàgbọ̀ pé àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé kọ̀ ẹ̀kọ̀ tí ọ̀ dára jùlọ̀ nígbà tí wọn pa ìrìn-àjò ìkẹkọ̀ tiwọn pẹ̀lú àtiléyìn àwọn ọ̀lùkọ̀ wón.

* A gbàgbọ̀ pé àwọn ẹ̀niyàn tí gbogbo àwọn ipínlẹ̀ àti àwọn agbára yẹ kí ọ̀ ní ànfàní láti kọ́pa àti kọ̀ ẹ̀kọ̀ nípasẹ̀ àwọn ẹ̀tò wa

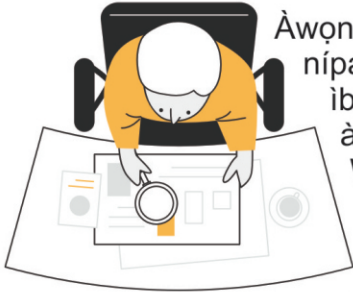
* A mọ̀ rírí ìmọ̀yẹ̀ àti àwọn ìrírí agbègbè asì gbàgbọ̀ pé àwọn ẹ̀tò wá yẹ kí ọ̀ gba ifisí àwọn ọ̀rìsun ìkẹkọ̀ agbègbè ní kílààsì wa ní aayẹ̀.

A gbàgbọ̀ pé àlàáfíà ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé jẹ dandan fún bàsókè ẹ̀kọ̀ àti idàgbàsókè àwùjọ̀ wọn

ìdàg

Bí a se le lo itosona Olukoni yi

Àwọn àkòjúnú inú Itosona Olukoni yi sàfikún ọrọ̀ imọ̀ tí a sèdá nípasẹ̀ àwọn agbègbẹ̀ Wikimedia àti pé a ti se lati rorun ni ibamu si awon ipò orisirisi . O wa lati awon ilana Wikipedia, awon itonisona , arọkọ̀ tí awon ará Wikipedia ti à n pè ní Wikimedians kọ̀, àti orisirisi awon orisun tí o se iranlowo lati ni oye nipa Wikipedia, awon agbegbe re, ati awon ise re. O le wa awon orisun atilẹba lati ibiti a ti satunse akojunu yi ni apakan awon itokasi.

Itosona olukoni yi je iwẹ-ase nipase Wikimedia

Foundation labẹ Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 international license. Eyi tumo si pe o ni ominira lati daako, tun pin kaakiri,yipada, ati tumo orisun yi fun idi eyikeyi niwon igba ti o ba pesese kiriditi ti o ye fun awon onkowe, ki o si lo iwẹ-ase Creative Commons kaana lati pin awon ifunni re kaakiri .

Apoti asayan isese

Apoti asayan isese tokasi isese ti o nilo fun ikelokoto, apakan kokan ninu itosona yi ni o kere ju, okan . Ka awon ilana naa ki o lo awon oju-iwe ofifo lati se akosile ti o ba fe. Ti o ba nilo Itosona olukoni yi gegebi apakan ti egbe ikelokoto , iwọ yoto ni apejo kan ti a se fun pinpin isese re.

Fun alaye re

Apoti Fun Alaye Re

“ Apoti fun alaye re ” n pe akiyesi si alaye ti o nife tabi oye nipa kokoro o ti a nse atunyewo ni apakan .

for your information

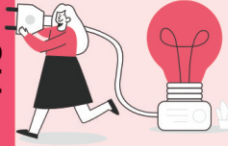

púlòṛì sínú Àpótí èkó

Àwọn àpótí Púlòṛì sínú ètò-èkó ”
tí tọka sí àkọ̀nù tí ọ ní íbátan
tààrà sí àwọn imọ-èkó, tàbí àwọn
àsà èkó. Lọ àlàyé yíí láti sẹ àwọn
àsopọ̀ ijínlẹ̀ láàrín àkọ̀nù àti ìsẹ̀
èkó rẹ.

Púlòṛì sínú ètò-èkó

Àfikún:

Àfikún ní àwọn àpẹẹrẹ ètò ikẹkọ̀ tí
ọ lẹ̀ lẹ̀ tàbí sẹ̀ dẹ̀dẹ̀de láti bá àwọn
inilọ̀ àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ pàdẹ̀ . Sẹ̀
àtúnwọ̀ àwọn ètò ikẹkọ̀ sáájú sí sẹ̀
ìsẹ̀ iparí.

Àfikún:

Àpẹẹrẹ ètò èkó àti
àwọn ìsẹ̀ sí sẹ̀ láti
sẹ̀pọ̀ Wikipedia
nínú yàrá ikàwé

Ìsètò̀ Ìkẹkọ̀

Mòdùlù 1

Mòdùlù 2

Mòdùlù 3

Sísẹ̀pọ̀ ẹ̀kọ̀ rẹ̀

Ní àwùjọ̀ níbíkíbi tí ọ̀ bá wà , nípa kíkọ̀ ẹ̀kọ̀ nípa Wikipedia àti mímú wá sí yàrá ikàwẹ̀ rẹ̀, ọ̀ ti di apàkan ti agbẹ̀gbẹ̀ tí àwọn ọ̀lùkọ̀ni tí ọ̀ di ọ̀lúfarajì sí ẹ̀kọ̀ igbẹ̀sì ayé.

Tí ọ̀ bá n lẹ̀ àwọn ọ̀rísun wọ̀nyí nípasẹ̀ ẹ̀gbẹ̀ ikẹ̀kọ̀ iròrùn, ọ̀lùsẹ̀tọ̀ agbẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ yọ̀ sọ̀ fún ọ̀ níbití ọ̀ ti lẹ̀ pín àwọn idáhùn àti àwọn isẹ̀ iyànsílẹ̀ (fún àpẹ̀rẹ̀ : Ẹ̀gbẹ̀ Facebook, Ẹ̀kọ̀ Moodle, ikànnì Discord).

Lákòòkò ikẹ̀kọ̀ , iwọ̀ yọ̀ pín, jábọ̀ lórí ilòsìwájú rẹ̀ bí ọ̀ sẹ̀ n sísẹ̀ nípasẹ̀ àwọn isẹ̀ iyànsílẹ̀ ní mọ̀dùlù kọ̀kan. Tí ọ̀ bá jẹ̀ akẹ̀kọ̀ ọ̀lòmìnira, rọ̀nù nípa àwọn imọ̀ràn wọ̀nyí láti jẹ̀ kí ẹ̀kọ̀ rẹ̀ jẹ̀ àwùjọ̀ diẹ̀ síi:

- Wá ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ kán tí ọ̀ tún nífẹ̀ẹ̀ láti ní imọ̀ àti ọ̀gbọ̀n síi lórí Wikipedia, ẹ̀rọ̀ igbẹ̀rọ̀yìnjàdẹ̀ àti imọ̀wẹ̀ àlàyẹ̀, tàbí àwọn ààyẹ̀ ayẹ̀lujára. Sẹ̀tọ̀ àwọn ayẹ̀wọ̀ tí yọ̀ maa wayẹ̀ lẹ̀ mejì lẹ̀ ọ̀sẹ̀- sẹ̀ láti sàpẹ̀jùwẹ̀ ilòsìwájú àti ẹ̀kọ̀ rẹ̀, sé irànlọ̀wọ̀ fún àwọn ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ láti sàlàyẹ̀ diẹ̀ nínú àwọn isiyèmẹ̀jì rẹ̀, tàbí lẹ̀ jìnlẹ̀ sínú àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ tí ọ̀ nífẹ̀ẹ̀ sí. Ní iparí Mọ̀dùlù 3, ọ̀ lẹ̀ pàdẹ̀ ní ọ̀sọ̀sù láti tẹ̀sìwájú kíkọ̀ àti láti sẹ̀ alábaápín àkọ̀ọ̀nù sí Wikipedia papọ̀!

- Tí ọ̀ bá n lẹ̀ ọ̀hun ẹ̀rọ̀ igbẹ̀rọ̀yìnjàdẹ̀ tí, pinnu ní ọ̀jọ̀ kan níbití ọ̀ ti lẹ̀ fi àwọn ẹ̀kọ̀ àkọ̀kọ̀ tí ọ̀sẹ̀ ránsẹ̀ sí, tí ọ̀ lẹ̀ ti pín àwọn ẹ̀rọ̀ àtúnrọ̀ rẹ̀, àwọn ọ̀nà àsọ̀pọ̀ irànlọ̀wọ̀, kí ọ̀ sì táàgì wá nípasẹ̀ @WikimediaEdu lórí Twitter tàbí @WikimediaEducationTeam lórí Facebook. A yọ̀ nífẹ̀ẹ̀ láti ríi ọ̀un tí ọ̀ n kọ̀ láti irírí yìi!

Isẹ̀ yìí jẹ̀ nípasẹ̀ Wikimedia Foundation ní iwé-àsẹ̀ lábẹ̀ CC BY-SA 4.0. Ọ̀ ní ọ̀mìnira láti sẹ̀ igbàsílẹ̀, pín , túnṣẹ̀, àti yípadà rẹ̀ níwọ̀n igbà tí ọ̀ bá ti fún itọ̀kasí tọ̀ dára sí Wikimedia

Mòdùlù kẹ̀ta Sísẹ̀dá Àlàyẹ̀

Ọ́rísun agbára MIL

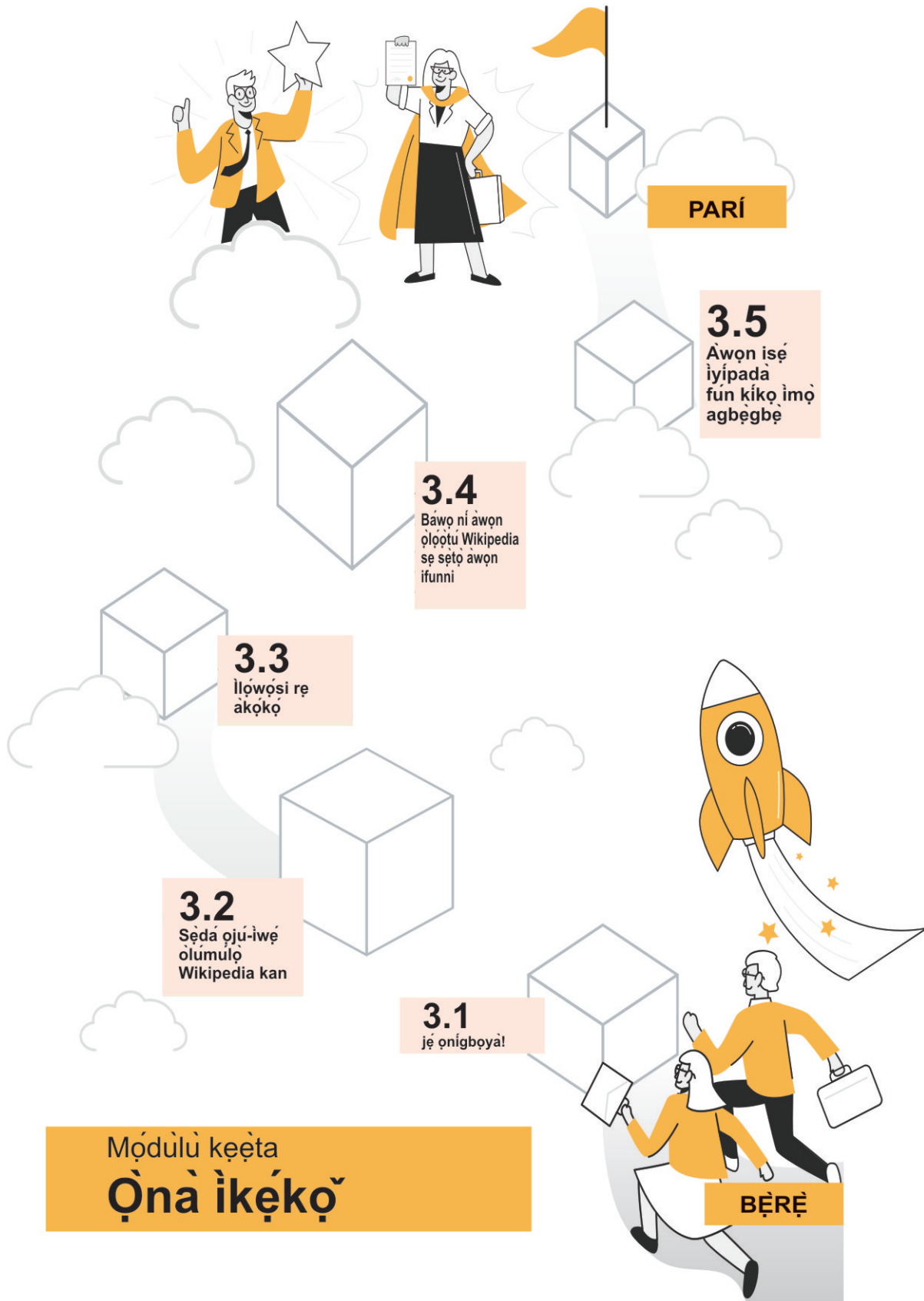
Ìsẹ̀dá, ìsàmúlò àti ìbojúwọ̀ ti àlàyẹ̀ àti àkọ́nú ẹ̀rọ̀ ìgbẹ̀rọ̀yìnjàde

Àbajáde ìkẹ̀kọ̀

1. Àwọn ọ̀lùkọ̀ yọ̀ò ní ànfaní láti sẹ̀ àlàyẹ̀ àwọn ọ̀nà ọ́rísírísí ti ẹ̀niyàn lẹ̀ sẹ̀ alábaṣín sí ìmọ̀ ọ̀fẹ́ lórí Wikipedia
2. Àwọn ọ̀lùkọ̀ yọ̀ò ní ànfaní láti sẹ̀ ìdásí-kẹ̀kẹ̀ré sí Wikipedia

Ọ̀hun ẹ̀lò ní ìyàrá ìkàwẹ̀

1. Àwọn ọ̀lùkọ̀ yọ̀ò ní ànfaní láti sẹ̀ àtìlẹ̀yìn fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ láti sẹ̀ ìdásí-kẹ̀kẹ̀ré sí Wikipedia
2. Àwọn ọ̀lùkọ̀ yọ̀ò ní ànfaní láti sẹ̀ ìsìrò agbára ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ láti sẹ̀ ìfúnni kẹ̀kẹ̀ré sí Wikipedia

3.1 Jẹ ọ̀nìgbọ̀yà: ìdàgbàsókẹ̀ ọ̀kàn àtì Wikipedia

Gégébí àwọn ọ̀lùkọ̀nì, a mọ̀ bí ọ̀ sẹ̀ sẹ̀ pàtáki tọ̀ láti fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwẹ̀ wa ní ìdàgbàsókẹ̀ ọ̀kàn. Ìgbagbọ̀ nínú agbára araeni láti dàgbà àtì sẹ̀ dára jùlọ̀ lẹ́hìn sí sẹ̀ àwọn asisẹ̀ jẹ̀ bọ̀tìni pàtáki ní àsẹ̀yọ̀rì ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwẹ̀. Ní gbogbo ọ̀jọ̀ egbeegberún àwọn atunse ni a se si Wikipedia, nipase awon ogoogoron eniyan ni gbogbo agbaye. Nigba miiran won se awon asise, ti awon atunse won yoo tun pada. Nigba miiran won nilo itosisona lati ododo awon olootu ti o ni iriri die sii. Olootu Wikipedia nilo lati ko ekọ ni kiakia bi o se le ni igboya, nipa iseto awon afojusun ti ara won, ki won see, bibere fun iranlowo nigba ti won ba nilo re, ati gbigba esi laisi fun ara won.

Nínú mòdulù ti tẹ̀lẹ̀, a sẹ̀ atúnnyẹ̀wò diẹ̀ nínú àwọn ilàna ihùwàsí ti Wikipedia fún àwọn ọ̀lọ̀tú. Ní bayí jẹ̀ kí a wọ̀ ilàna itósónà kan, kí a ronú nipa bíi èyí sẹ̀ lẹ̀ ní ipa lórí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwẹ̀ wa tí a ba kọ̀ ní àwọn yará ikawẹ̀ wa.

Àwọn Itósónà sísatúnse Wikipedia

A lẹ̀ sẹ̀ aláyẹ̀ Jẹ ọ̀nìgbọ̀yà ní àwọn ọ̀rọ̀ mẹ̀ta: "Lọ̀ fún." Egbé agbègbè Wikipedia n gba awon olumulo niyanju lati ni igboya nigbati won ba n se imudojuwon encyclopedia. Wiki bii tiwa ni idagbasoke yiyara nigbati gbogbo eniyan ba se iranlowo lati satunse awon isoro, atunse oro, safikun awon ododo, rii daju pe awon oro je deede, ati bebebe lo.

A yoo fe ki gbogbo eniyan ni igboya ati se iranlowo lati se Wikipedia ni encyclopedia to dara julo. Igba melo ni o ti ka nkan kan ti o ronú — Kilode ti oju-iwe yii ko ni akoto ti o dara, girama tabi apeere? Wikipedia ko kan gba o laaye lati safikun ati satunko awon nkan: o fe ki o see. Eyi nilo iwa re, sugbon o sise, lwo yoo rii. Dajudaju, awon miiran nibi yoo satunse ohun ti o ko. Mase gba ni ikalara! Awon naa, bii gbogbo wa, okan fe lati so Wikipedia di iwe-imode ofe ni gbogbo ona ti yoo fi dara to. Atipe, nigbati o ba ri ija ni oju-iwe oro kan, mase je "apakan odi" nikan; je onigboya ati ju ero re silẹ̀ nibẹ̀!

Sẹ̀ atúnse fúnraràrẹ̀ dípò kí ọ̀ kàn sọ̀rò nipa rẹ̀. Tí ọ̀ bá sẹ̀ àkíyèsí àsísẹ̀ tí kọ̀ ní ìdánìlọ̀jú tabí isọ̀rọ̀ tí èyíkẹ̀yí èniyan tí ọ̀ ní ìmọ̀ràn yọ̀ sọ̀pẹ̀ ọ̀ nilò atúnse, ọ̀nà tí ọ̀ dára jùlọ̀ lẹ̀ jẹ̀ láti ní ìgbọ̀yà kí ọ̀ sẹ̀ atúnse fúnraràrẹ̀ ju kí ọ̀ múu wá sí àkíyèsí ènikan ní ìrísí àsọ̀yẹ̀ tabí èdun-ọ̀kàn. Ní àsìkò tí ọ̀ lẹ̀ láti fí kọ̀ nipa isọ̀rọ̀ naa, ọ̀ lẹ̀ dípò fí sẹ̀ ilọ̀síwájú Encyclopedia.

Máse bínú tí àwọn atúnse igboya re ba yi pada. Dípò kí ọ̀ bínub, ka Wikipedia:Gba igbagbo rere ati Wikipedia:Civility. Lẹ́hìn iyípadà tí isatúnse igboya re, ọ̀ lẹ̀ fẹ̀ láti ní ìgbọ̀yà nínú atúnse lórí àwọn ọ̀jọ̀-iwẹ̀ ọ̀rọ̀ kí ọ̀ má ba bẹ̀rẹ̀ ọ̀gun isatunko. Lórí diẹ̀ nínú àwọn arọ̀ko tí kọ̀ sẹ̀ pàtáki lórí Wikipedia tí ọ̀ ní iwọn sísatúnse kẹ̀kẹ̀rẹ̀, sísatúnse igboya re lẹ̀ má dahún lẹ̀sẹ̀kẹ̀sẹ̀. Ronú nipa rẹ̀ ní ọ̀nà yii: tí ọ̀ kọ̀ ba rii okan ninu awon atunse re ti o tun pada ni bayi ati lehinna, boya iwọ ko se igboya to.

ìròrún ìwẹ̀yìnpadà lẹ̀hìn kíkà-ìwẹ̀

Lẹ̀hìn kíkà àwọn ìtọ̀nisọ̀nà, rọ̀nù nípa àwọn ìbẹ̀èrè wọ̀nyí kí ọ kọ àwọn èrọ rẹ̀ sínú ẹ̀gbẹ̀ Facebook:

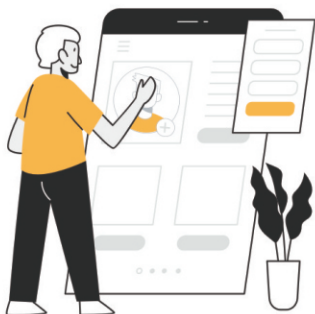
- Bawo ni o se ro pe itonisona yi ni ipa lori Wikipedia baya daadaa tabi odi?
- Bawo ni o se ni ipa lori iwore re ti didara awon nkan Wikipedia?

Q tún lẹ kọ àwọn àkọsilẹ̀ rẹ̀ sínú àpòtì yìí

Másẹ̀ gbàgbé látí pín àwọn èrọ rẹ̀ nínú àwọn apẹ̀jọ̀ ifisọ̀tọ̀

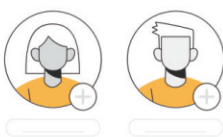
3.2 Sèdà ojú-ìwẹ̀ olùmúlò lórí Wikipedia

Ní 2006, Sir Ken Robinson bèrè ìbèèrè náà, "Sé àwọn ilẹ̀-ìwẹ̀ npà síṣe isẹ̀ adase (creativity)-?" Àwọn àwosẹ̀ ilẹ̀-ìfowọ́pamọ̀ ti fi ààyè díẹ̀ sílẹ̀ fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwẹ̀ lati sawari àti se afihan eda won, àti pe eyi sèdà ipenija fun wa gègèbí àwọn olukoni ni ireti lati seto awon omo ile-iwe wa fun ojo iwaju. Imo ogbon Meta bii ero to se pataki, atinuda ati idasile ni o se pataki lati ko, ati lati se imura to peye fun omo ile iwe fun ise ati imo ti ko sii tele. Sibesibe, won ko fun wa ni akoko nigbagbogbo, oro, tabi ikoko ti a nilo lati ran omo ile iwe lowo ni idagbasoke awon ogbon wonyi.

Pelú Wikipedia, àwọn olóótú ní ààyè láti fi èrò ara won hàn nípasẹ̀ oju-iwẹ̀ olùmúlò won. Lórí ojú-ìwẹ̀ olùmúlò won lẹ̀ ṣe afihan awon ohun inifesi won, je eda ohun ti aleri, ati safihan bi won se se pelu Wikipedia ati awon ise akanse imo ofe miiran. Ni apakan yii, a nilo lati sèdà awon oju-iwẹ̀ olùmúlò tiwa, ati ronu bi a se le pesè awon ààyè díẹ̀ sii fun awon omo ilẹ̀-ìwẹ̀ wa lati dagbasoke bii awon olupilese.

Sísèdà àkoṣẹ̀ Wikipedia yòò tún gbà ọ̀ láyè láti:

Yan oruko olùmúlò tí ọ̀ yẹ, èyítí yòò wà ní ipamọ̀ fún ọ̀ nikan lórí Wikipedia àti àwọn isẹ̀ akanse Wikimedia miiran.

Sèdà ojú-ìwẹ̀ olùmúlò tírẹ̀ láti se ifowosowopo, pin alaye nipa arare ati awon ohun inifesi re, tabi se adase sisatunse ati titejade ninu apoti iyanrin tire.

Sẹ̀ ìbasòrò pẹ̀lú àwọn olóótú miiran nípasẹ̀ ojú-ìwẹ̀ ọ̀rọ̀ tírẹ̀.

Satunko laiasí sisafihan adiresi IP re (eyiti o le se se lo lati wa ipo ti ara re) si ita

Ìwọ kò ní lẹ́ láti sẹ̀dà àkọ́lẹ́ kan láti wọ́lẹ́ sí Wikipedia tàbí láti sẹ́ alábaṣín ìmò sínú nkan Wikipedia. Sibẹ̀sibẹ̀, nípa sí sẹ̀dà àkọ́lẹ́ ọ̀lùmúlò kan lórí Wikipedia ìwọ yọ̀o darapọ̀ mọ̀ egbẹ́ agbẹgbe tí ọ̀ pínnu láti mú wá sí ìmúṣẹ́ tí “ayẹ́ kan níbtí ẹ̀yiti gbogbo ẹ̀dà ẹ̀niyan lẹ́ pín larọ̀wọ̀tọ̀ ní àpapọ̀ gbogbo ìmọ̀”.

- ✓ • Bí ọ̀ tilẹ̀ jẹ́ pé ọ̀ kò ní lẹ́ láti lẹ́ ìmẹ̀lì láti sẹ̀dà àkọ́lẹ́ Wikipedia, a sẹ́ ìṣedúró rẹ́ gaan (we highly recommend it). Ìmẹ̀lì jẹ́ ọ̀nà tí ọ̀ dára jùlọ̀ láti tún gba ọ̀rọ̀ ìgbaniwọ́lẹ́ rẹ́ padà (tí ọ̀ bá sọnu), àti gba àwọn ìwifunni nígbàti àwọn ọ̀lọ̀tú miiran baa n gbìyànju láti kan sí ọ̀.
- ✓ • Sibẹ̀sibẹ̀, ríi dájú pé ọ̀ yan ọ̀rúko ọ̀lùmúlò tí ọ̀ yẹ́ / ọ̀rúko àpèsò tí ọ̀ yàtò sí àdírẹ̀sí ìmẹ̀lì rẹ́. ọ̀rúko àpèsò yìí dúró fún ọ̀, sùgbón kọ̀ yẹ́ kí ọ̀ sáfihàn àlàyẹ́ tí ara rẹ́ diẹ́ síi ju ẹ̀yí tí ọ̀ ní ìtunú láti pín.
- 🔍 • Fún àwọn ìṣedúró ààbò (safety recommendation) ààbò diẹ́ síi, tọ́ka sí àwọn ìtọ̀nìsọ̀nà àilẹ̀wu tí a pèsè lórí Mọ̀dúlù kí ní.

Láti sẹ̀dà àkọ́lẹ́ Wikipedia rẹ́ ní rọ̀rùn, tẹ́ àsàyan “Sẹ̀dà àkọ́lẹ́” ní ojú-ìwẹ́ àkọ̀kọ̀ tí Wikipedia.

Ní kẹ́tẹ́ tí ọ̀ bá sẹ̀dà àkọ́lẹ́ tí ara rẹ́ lórí Wikipedia, ọ̀ lẹ́ bẹ̀rẹ́ sí sẹ́ àwọn ìgbésẹ́ àkọ̀kọ̀ rẹ́ ní ìrìn-ajọ̀ rẹ́ bíi ọ̀lọ̀tú ọ̀luyọ̀dà nípa sí sọ̀ ojú-ìwẹ́ ọ̀lùmúlò rẹ́ di tí ara rẹ́.

Àwọn ojú-ìwẹ́ ọ̀lùmúlò - gẹ́gẹ́bí àwọn ojú-ìwẹ́ ọ̀rọ̀ àti gbogbo irú ojú-ìwẹ́ miiran lórí Wikipedia - jẹ́ àwọn ojú-ìwẹ́ wiki, àti pé gbogbo wọn ni a lẹ́ sẹ́ átunṣẹ́ rẹ́ ní ọ̀nà kannà. Sí sàtunṣẹ́ ojú-ìwẹ́ ọ̀lùmúlò rẹ́ jẹ́ ọ̀nà tí ọ̀ dára láti sẹ́ ìgbàradì àti ìmúrasílẹ́ láti sàtunkọ̀ Wikipedia.

Ọjú-ìwẹ̀ ọ̀lùmúlò rẹ̀ lẹ̀ rọ̀rùn (simple) tabí ní àlàyẹ̀ bí ọ̀ sẹ̀ fẹ́ẹ̀ sí.
Sàyèwọ̀ àwọn àpẹ̀rẹ̀ diẹ̀ ní ìsàlẹ̀:

The first screenshot shows the user page for **User:FeanorStar7**. It includes a navigation menu on the left, a bio stating 'Professional librarian working with manuscripts, rare books, and other arcana.', and a list of interests: Baroque music, Science fiction and astronomy, Languages and linguistics, History, and Biographies.

The second screenshot shows the user page for **User:Meister**. It includes a bio in German: 'Hello out there, As a German user, I have been mainly contributing to the German Wikipedia since I learned about the Wikipedia project in April 2004. I really LOVE the idea of this open encyclopedia, and by and by I am adding pages to the English version as well. From 2006 on, I have been concentrating on Wiki pages about Bolivia. I do like it when my pages are corrected or some information is added to them, it shows that there is life in Wikipedia :-)' and a signature 'Klaus@'.

The screenshot shows the user page for **User:KCVelaga**. It features an 'About me' section with a detailed bio: 'Krishna Chaitanya Velaga was my previous username. It has been globally renamed to KCVelaga. My real name is my previous username. Welcome to my user page! I have been contributing Wikipedia and its sister projects for 5 years, 7 months and 23 days. I predominantly contribute to English Wikipedia, Wikidata and Wikimedia Commons. I studied Mechanical Engineering for bachelors, and currently pursuing masters in Social Design from Ambedkar University Delhi. I spend a lot of time reading random topics and articles both on Wikipedia and all over the web. I am also involved in Wikimedia outreach, and have served/serving in various volunteer capacities in the movement; all of this can be read from the later parts of this page. I have formed a Wiki-club at my grad school, VVIT WikiConnect, and led its first annual plan. I was a corporal with the National Cadet Corps for two years, which led to me develop an interest in military affairs, and history in general, and was an University Innovation Fellow@ of Hasso Plattner Institute of Design, Stanford University.'

There is also a profile picture of a man in a dark jacket, with a caption '2 years, 5 months and 7 days ago'.

Níkẹ̀hìn, ọ̀jú-ìwẹ̀ ọ̀lùmúlò tí ara rẹ̀ sọ̀pọ̀ sí ọ̀jú-ìwẹ̀ ọ̀rọ̀ ọ̀lùmúlò rẹ̀. Àwọn ààyẹ̀ wọ̀nyí gbà àwọn ọ̀lọ̀tú tí ọ̀ fọ̀rúkọ̀sílẹ̀ láayẹ̀ láti sẹ̀ ìbasọ̀rọ̀ pẹ̀lú àwọn Wikipedian miiran àti pàápàá láti sẹ̀ àfihàn ìmọ̀rírí fún isẹ̀ tí àwọn ọ̀lọ̀tú miiran sẹ̀. Sísáfihàn ọ̀pẹ̀ fún ọ̀lùmúlò miiran fún ìrànlọ̀wọ̀, inurẹ̀rẹ̀, tabí àwọn isẹ̀ rẹ̀rẹ̀ lẹ̀ jẹ̀ ọ̀hun sí sẹ̀ patakì fún gbígbin àwọn ìwà rẹ̀rẹ̀ sí agbẹ̀gbẹ̀ bí ìwà rere àti ìfọ̀wọ̀sọ̀wọ̀pọ̀.

A kitten for you! [edit]

For all the assessments of women writer articles that you have been doing.
Coolabahapple (talk) 01:41, 12 August 2020 (UTC)

- Thank you, **Coolabahapple**; I really appreciate it! Mostly, it seems that no one notices my assessment work, but it's cool that you have. --**Rosiestep** (talk) 03:29, 12 August 2020 (UTC)

Rosie, you would be surprised how many of us keep track of pretty well everything you do on a day-to-day basis. The assessment work is important and useful. I hope it will inspire others to follow in your footsteps.--**lpigott** (talk) 19:54, 13 August 2020 (UTC)

Indeed, I would be surprised, **lpigott**. And, of course, I agree with you that the assessment work is important and useful. Thanks for being so encouraging; it made my day! :) --**Rosiestep** (talk) 23:44, 13 August 2020 (UTC)

Sísọ ojú-ìwé ọ̀lùmúlò Wikipedia rẹ̀ di ti ara rẹ̀

Ní ìsàlẹ̀, ọ̀ lẹ̀ wá àwọn ìmòrán diẹ̀ tí ọ̀ lẹ̀ sẹ̀ ìrànlowọ̀ fún ọ̀ láti sẹ̀ adaní ojú-ìwé ọ̀lùmúlò rẹ̀ láti sẹ̀ adásẹ̀ àwọn ọ̀gbọn sísatúnṣẹ̀ ipilẹ̀ ati bẹ̀rẹ̀ bíi Wikipedian.

- Sàwákiri àwọn ojú-ìwé ọ̀lùmúlò diẹ̀ kí ọ̀ yan ọ̀kan tí ọ̀ rò pé ọ̀ jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ tọ̀ dara. Gbìyànjú lílọ̀ sí arọ̀kọ̀ Wikipedia tí ọ̀ nífẹ̀, tẹ̀ “Wọ̀ Itan”, lẹ̀hinná tẹ̀ àwọn ojú-ìwé ọ̀lùmúlò ti diẹ̀ nínú àwọn ọ̀lọ̀tú Wikipedia tí ọ̀ ti síṣẹ̀ lórí arọ̀kọ̀ yẹn.
- Pinnu èyí tí iwọ̀ yọ̀ọ̀ lẹ̀ láti àwọn àpẹ̀rẹ̀ tí ọ̀ ti ríi, èyí tí iwọ̀ yọ̀ọ̀ sàfikún, tàbí èyí tí iwọ̀ yọ̀ọ̀ yípadà.
- Sẹ̀ àyẹ̀wọ̀ àwọn itọ̀nisọ̀nà ojú-ìwé ọ̀lùmúlò.
- Jẹ̀ ọ̀nigboya! Tẹ̀ bọ̀tìni “Sàtúnkọ̀” lórí ojú-ìwé ọ̀lùmúlò rẹ̀ kí ọ̀ bẹ̀rẹ̀ ìdánwò. Pèlú:
  - * ìkìni ní ọ̀nà tí ọ̀ fanimọ̀ra
  - * làìní tí n sàlàyẹ̀ ọ̀hun tí ọ̀ mú ọ̀ wá sí Wikipedia
  - * àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ diẹ̀ tí ọ̀ gbádun kíkọ̀ nípa.
- Sẹ̀ àtẹ̀jádẹ̀ àwọn àyípadà tí ọ̀ ti sẹ̀. Sẹ̀ Àtúnwò. Sàtúnkọ̀ lẹ̀kẹ̀kansii!

Lọ̀ sí àwọn àpẹ̀jọ̀ kí ọ̀ fi ojú-ìwé ọ̀lùmúlò tí ọ̀ sẹ̀dà hàn wá!

**Àwọn àkọ̀sílẹ̀ àti
àwọn ibẹ̀rẹ̀**

3.3 Àwọn àfikún àkókó rẹ

Bòtìni ọ sẹun!

Wikipedia jẹ ilàna ifowosowopo. Kò sí olootu tí ọ lẹ dá kò aròkò, tabí níretí àwọn ibeere akókó tí gbogbo olukà nígbà kíkò apákan àsiwájú lórí Wikipedia. Sísẹpapọ kíkò, iwadii àti àwọn oḡbón ọnà kíkà tí ọpọlọpọ àwọn oluranlọwọ ní bíi agbẹgbẹ sẹ sẹ agberọ àwọn aròkò tí ọ lọyẹ àti iwulò julò lórí wikipedia iní ọpẹ n funni ní ọnà láti fun àwọn èsì rere lórí Wikipedia. Èyà yìí n gba àwọn olootu láayẹ láti fi ifitonileti “ọ sẹun” ransẹ sí àwọn olumulò tí ọ sẹ àwọn atunse tọ wulò – nípa lílọ ọnà àsopọ “ọpẹ” kẹkẹrẹ kan lórí ojú-iwẹ itan wíwò.

Nígbàti ọ bá wólẹ sí àkọlẹ Wikipedia rẹ, ọ lẹ wá bòtìni “Ọ sẹun” lẹgbẹẹ àkópò tí ilowosí kọkọkan nínú taabù Itan Woò tí aròkọ Wikipedia èyíkẹyí.

The screenshot shows the 'Revision history' page for 'Education'. It includes a search bar, navigation tabs (Article, Talk), and a list of revisions. The first revision is highlighted with a red circle around the 'undo' link.

Isẹ-síse

Jẹ kí á gbìyànjú!

- Wólẹ sí Wikipedia pẹlú àkọlẹ tí ọ sèsè sẹdà.
- Wá aròkọ tí kókó kan tí ọ nífẹ sí.

- Tẹ lórí Wọ Itan taabù tí aròkọ náà
- Wọ àwọn ifunni tuntun tí àwọn olootu Wikipedia sẹ
- Tẹ àsàyan “ọ sẹun” lẹgbẹẹ idásí kan kí ọ jẹrísí isẹ náà
- ọ tí sẹ àfihàn ọpẹ sí olootu oluyọoda kan ọ sì tise iranlọwọ láti jẹ kí Wikipedia jẹ aayẹ tí ọ dara julọ!

Fi itọka kan kún

Gégẹbí ọ ti kọ ẹkọ ní Mòdùlẹù kejì, àwọn àrọkọ Wikipedia jẹ ìgbẹkẹlẹ gégẹbí àwọn ọrìsun wọn. Àwọn àlàyẹ lórí àrọkọ Wikipedia tí kọ sẹ àtìlẹyìn nípasẹ ọrìsun tí ọ gbẹkẹlẹ yọọ jẹ àrìyanjìyàn àtì pẹ ọ lẹ paare. Ọ lẹ sẹ alabaṣepade taagi itọkasí tí ọ nilò” ní àwọn àrọkọ níbití àwọn àwọn ibeere kọọkan kọ ní àtìlẹyìn nípasẹ ọrìsun tí ọ lẹ ríi dájú.

Àwọn ipilèsè bíi #1lib1ref gba àwọn ènìyàn nìyànjú láti mú àwọn àrọkọ Wikipedia pọ síi nípa fífi àwọn itọka kún láti mú ijẹrìsí àkọ́nù Wikipedia pọ síi. Nípa afikún àwọn ọrìsun tí ọ sẹẹ gbẹkẹlẹ sí àrọkọ Wikipedia kan, ọ tún sẹ iranlọwọ fun àwọn ọ̀nkawẹ láti wa àlàyẹ afikún lórí àwọn kọkọ-ọ̀rọ naa kí wọn lẹ tẹ̀siwaju wiwá àlàyẹ wọn koja Wikipedia. Àtipẹ, ọ n sẹ ilọsiwaju imúdara iwẹ-imọ ọfẹ tí àwọn mílìọ̀nù ènìyàn n sàgbẹ̀rọ̀ lójoojumọ. Ọ lẹ fi itọka kan kún àrọkọ Wikipedia nípa títẹ̀ lórí taabu “Satunko” àtì yíyan asayan “Tọkasí” lórí àkọjọ asayan sísatunse.

The image displays two screenshots of the Wikipedia article for Nnedi Okorafor. The top screenshot shows the article title and the 'Edit' button highlighted with an orange box. The bottom screenshot shows the article content with the 'Cite' button highlighted with an orange box.

Article Title: Nnedi Okorafor

From Wikipedia, the free encyclopedia

Nnedimma Nkemdiril "Nnedi" Okorafor^[a] (formerly **Okorafor-Mbachu**; born April 8, 1974)^[2] is a Nigerian-American writer of *fantasy* and *science fiction* for both children and adults. She is best known for her novels *Binti*, *Who Fears Death*, *Zahrah the Windseeker*, *Akata Witch*, and *Lagoon*. Other than fiction, she has also written for comics and film.

Her writing is heavily influenced by her dual Nigerian and American heritage, and she has received a **Hugo Award**, **Nebula Award**, and **Eisner Award** for her work.

Contents [hide]

- Background and personal life
- Work
  - Short stories
  - Novels and novellas
  - Adaptations
  - Other work
- Influences and themes
- World Fantasy Award
- Awards
- Bibliography
- Selected filmography
- See also
- References
- External links

Nnedi Okorafor

Born Nnedimma Nkemdiril Okorafor
April 8, 1974 (age 46)
Cincinnati, Ohio, United States

Nationality Nigeria
United States

Alma mater University of Illinois, Chicago (PhD)
University of Illinois, Chicago (MA)
Michigan State University (MA)

Background and personal life

Okorafor's parents traveled to America to go to school, but they could not return to Nigeria because of the **Nigerian Civil War**.^[2] The American-born daughter of Igbo Nigerian parents, Okorafor has been visiting Nigeria since she was very young.

During her years attending **Homewood-Flossmoor High School** in Flossmoor, IL, Okorafor was a nationally-known tennis and track star,^[3] and excelled in math and the sciences. Due to her interest in insects, she desired to be an entomologist.^[4]

She was diagnosed with **scoliosis** at the age of 13, a condition that worsened as she grew older. At age 19, she underwent **spinal fusion surgery** to straighten and fuse her spine; a rare complication led to Okorafor becoming paralyzed from the waist down.^[3]

Okorafor turned to writing small stories in the margins of a science-fiction book that she had. It was the first time she had ever written anything creatively. That summer, with intense physical therapy, Okorafor regained her ability to walk, but she was unable to continue her athletic career, using a cane to walk. At the suggestion of a close friend, she took a creative writing class that spring semester, and was writing her first novel by the semester's end.^[5]

Okorafor holds a master's degree in journalism from Michigan State and a master's degree and PhD in English from the University of

Gbìyànjú ọ́ fúnraràrẹ̀!

- Wọ́lé sí Wikipedia pẹ̀lú àkọ́lẹ́ tí ọ́ sẹ̀dá láìpẹ́
- Wà diẹ̀ nínú àwọn àrọ̀kọ́ tí kọ̀kọ́-ọ̀rọ̀ kan tí ọ́ mọ̀
- Sẹ̀ ìdánimọ̀ àwọn ọ̀rísun tí ọ́ lẹ̀ sẹ̀ ìrànlowọ́ láti rí dájú àlàyẹ́ tí ọ́ wà nínú àrọ̀kọ́ Wikipedia kan
- Wá gbólọ̀hùn ọ̀rọ̀ tabí páragírafí níbití ọ́ fẹ́ fi ìtọ́kasí kún nínú àrọ̀kọ́ náà
- Tẹ̀ lórí bọ̀tìní "Sátúnkọ́"
- Tẹ̀ lórí bọ̀tìní "Tọ́kasí" lórí ọ̀kẹ̀ àkọ́jọ
- Àgbéjádẹ́ kan yọ̀ọ́ gbà ọ́ láàyẹ́ láti sẹ̀dá àdásẹ́ kan láti URL kan, ISBN tabí DOI, tabí sàfikún iwẹ̀-ìtumọ́ pẹ̀lú ọ̀wọ́.
- Tẹ̀ "Fi síi". Ìwọ́ yọ̀ọ́ rí nọ́mbà ìtọ́kasí nínú àrọ̀kọ́ náà.
- Tẹ̀ bọ̀tìní "Tẹ̀jádẹ́ àwọn àyípadà" ní apá ọ̀tún ọ̀kẹ̀ àti sàfikún àkọ́pọ́ kẹ̀kẹ̀rẹ́ tí isẹ́ tí ọ́ sẹ̀. Ọ́ tún lẹ̀ lọ́ hashtag #1lib1ref
- Pín ìrísí kúkúru nípa ìrírí rẹ̀ nígbà tí ọ́ n sẹ̀ àwọn isẹ́ wọ̀nyí nínú àpẹ̀jọ́ náà, kí ọ́ sọ́ fún wa tí ọ́ bá ní àyẹ́ láti sẹ̀ àwọn ilowọ́sí miiran sí Wikipedia tíí di isisiyí!

Ní ọ̀nà miiran, ọ́ lẹ̀ lọ́ ẹ̀rẹ́ Citation Hunt láti wá àwọn àrọ̀kọ́ Wikipedia tí ọ́ nílọ́ àwọn itọ́ka.

Tẹ̀síwájú ìrìn-àjọ́ sísatúnse rẹ̀ lórí Wikipedia

Tí ọ́ bá fẹ́ kọ́ ẹ̀kọ́ diẹ̀ síi nípa ìdásí ìmọ́ sí Wikipedia, sàyèwọ́ àwọn ọ̀rísun wọ̀nyí:

- Wikipedia Adventure: Isẹ́ síse tí ọ́ dàbí ẹ̀rẹ́ tí ọ́ sẹ̀ ìtọ́sọ̀nà fún ọ́ nípasẹ̀ àwọn ìpilẹ́ tí isatúnse Wikipedia. Ọ́ wà ní Ẹ̀dẹ́ Gẹ̀ẹ̀sì nikan.
- Intro to Wikipedia editing (Ìbẹ̀rẹ́ sí sísatúnkọ́ Wikipedia): Ìsàkọ́jọ́pọ́ àwọn ìtọ́nisọ̀nà, àwọn ìkẹ̀kọ́, àti àwọn iwẹ̀-ìtumọ́ tí ọ́ bọ́ ọ̀rísírísí ìmọ́ àti ogbon tí ọ́ nílọ́ láti sátúnkọ́ Wikipedia. Ọ́ Wà ní àwọn ẹ̀dẹ́ tí ọ́ ju 100 lọ́.

**Àwọn àkọsílẹ̀ àti
àwọn ìbẹ̀rẹ̀**

3.4 Báwọ ní àwọn ọlọ́tú Wikipedia se sètò àwọn àfikún

Àwọn ìsẹ tí ọ nílò láti se alábapín nínú síṣèdà àrọkọ ti Wikipedia ni a lẹ sọpọ tàrà sí àwọn ipilẹ́ tí ọ wà lẹhìn ikẹkọ́ tí ọ dá lórí isẹ́ àkànṣe: ọ jẹ́ isẹ́ síṣe tí a dojúkọ lórí ibeèrẹ́, irọnu, asoye ati atunyewọ, ati isẹ́ ti isẹ́ gbogbogbo. Síṣèdà àrọkọ́ ti Wikipedia jẹ́ idojúkọ fun àwọn ọmọ ilẹ̀-iwẹ́ pẹ̀lú ipẹ̀nija ojulowo ti ẹ̀dà imọ́, àrọkọ́ ti gbogbo ẹ̀niyàn tí ọ mu wọn lẹ́ sí ilọ́sìwájú, ati ayẹ́ fun ifarabalẹ́ ati ìbaraenisọ̀rọ́ gbangba.

Ẹ̀yí ni ìdí tí àwọn ọ̀lúkọ̀ni káàkiri agbáyé n sẹ̀pọ̀ Wikipedia sínú àwọn yàrá ikàwẹ́ wọn láti se agbẹ̀rọ́ irọnu patakì, wiwa ojútú sí isọ̀rọ́, ifowosowopọ́, ati àwọn ọ̀gbọ̀n ìbaraenisọ̀rọ́ nínú àwọn ọmọ ilẹ̀-iwẹ́ wọn. Pẹ̀lú àwọn iwọ̀ ojú-iwẹ́ mílíọ̀nù ní gbogbo ọ̀sù àti àwọn mílíọ̀nù àwọn ọ̀lúka tí ọ gbẹ̀kẹ́lẹ́ Wikipedia gẹ̀gẹ́bí ọ̀rìsun fun àlayẹ́, ọ̀luyọ̀oda agbẹ̀gbẹ́ ti Wikipedia n gbìyànjú láti ríi dájú pẹ́ àkọ̀nù tí àwọn àrọkọ́ lórí Wikipedia jẹ́ pípé, ọ sí wà ní asikọ́(up-to-date)

Jẹ́ kí a wọ́ diẹ́ nínú àwọn ọ̀nà púpọ́ tí àwọn Wikedian se n sètò arawọn láti se fowosowopọ́ sẹ̀dà àkọ̀nù tí ọ dara lórí Wikipedia àti pẹ́, jẹ́ kí a ronú lórí bíi a se lẹ́ lẹ́ àwọn ilàna àti àwọn iwà dídàra (values) wọ̀nyí nínú yàrá ikàwẹ́.

WikiProject

WikiProject jẹ́ isẹ́ àkànṣe tí ifowosowopọ́ láarin àwọn Wikimedians tí ọ fẹ́ láti síṣe papọ́ gẹ̀gẹ́bí ẹ̀gbẹ́ kan láti mu Wikipedia lọ́sìwájú. Àwọn ọ̀lọ́tú atinúwà tí ọ pinnu láti se ifowosowopọ́ lórí WikiProject nígbagbogbo ní idojúkọ agbẹ̀gbẹ́ kọ̀kọ́ kan patọ́, apákan kan patọ́ ti encyclopedia, tabí isẹ́ akànṣe kan patọ́.

Àwọn àpẹ̀rẹ́ ti WikiProjects:

[WikiProject Educaton](#)

Àwọn ẹ̀kọ́ WikiProject (WikiProject Education) ní ẹ̀rọ láti se agbẹ̀kalẹ́ àti se iwọn àkọ̀nù tí ọ ní ibatan sí ẹ̀tọ́-ẹ̀kọ́ lórí Wikipedia. Àwọn ọ̀luyọ̀oda tí ọ kọ́pa nínú isẹ́ akànṣe yíi sètọ́jú àti ilọ́sìwájú gbogbo àwọn àrọkọ́ láarin ẹ̀ka Ẹ̀kọ́.

[WikiProject Medicine](#)

Ọ̀gùn WikiProject (WikiProject Medicine) ní ifókansí láti sàkọ̀sọ́ àti se ìránwọ́ ní síṣe itọ́jú àwọn àrọkọ́ nípa isẹ́ ọ̀gùn ti Wikipedia. Agbẹ̀gbẹ́ ti n sàtunṣe isẹ́ ọ̀gùn n síṣe takuntakun láti sètọ́jú iwọn gíga fun àkọ̀nù isọ̀gùn lórí Wikipedia àti síṣàkọ̀sọ́ àwọn àjọ̀sẹ̀pọ́ àti àwọn ifowosowopọ́ láti ríi dájú pẹ́ àkọ̀nù isọ̀gùn tí ọ gaju wà ní ọ̀pọ̀lọ́pọ́ ẹ̀dẹ́ Wikipedias.

Àwọn Ìpọ̀lọ̀ngọ àti àwọn Ìdíjẹ

Àwọn Ìpọ̀lọ̀ngọ àkọ̀ọ̀nù àti àwọn Ìdíjẹ ní Ìsípòpàdà Wikimedia se ìrànlowọ fun ìdàgbàsókè àwọn agbègbè tí ọ wà ní pípa-wiki tí n mú àkọ̀ọ̀nù titun àti àwọn oluranlowọ wà sí àwọn isẹ̀ àkànsẹ̀ Wikimedia àti iwúrí fun àwọn agbègbè tí ọ wà tẹ̀lẹ̀ lati kọpa diẹ̀ síi ní itara. Àwọn isẹ̀ wọnyí nígbàgbogbo dèrò onírúuru àkọ̀ọ̀nù àti àkọ̀ọ̀nù tuntun ọ sí tun maa ní mú àwọn ogbón, awọn agbara àti ifaramọ̀ tí àwọn olootú àti àwọn olusètò tí ọ wà tẹ̀lẹ̀ lágbara síi.

Diẹ̀ nínú àwọn Ìpọ̀lọ̀ngọ olokiki julọ̀ ní egbé Wikimedia ni:

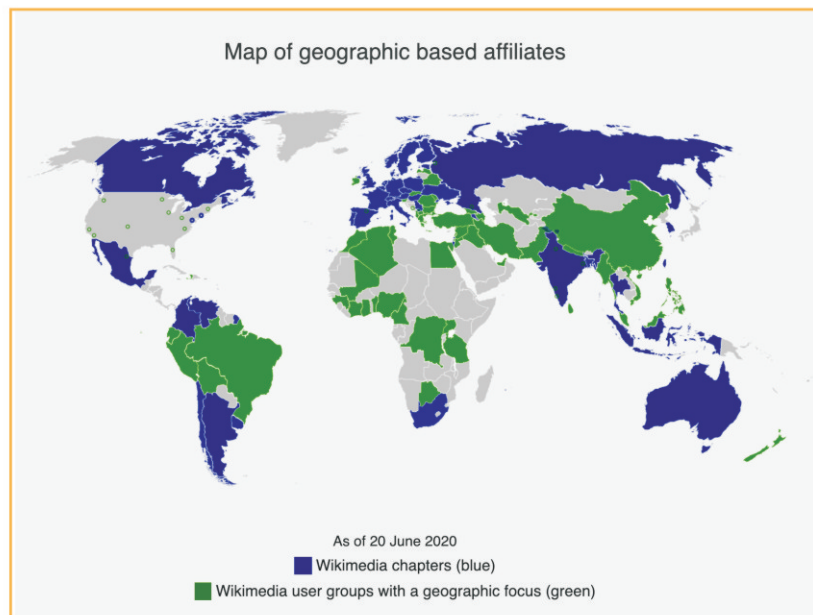
Ìsẹ̀ ọ̀nà ọ̀rísírísí àti ìrọ̀ ọ̀bínrín (feminism): Ìsẹ̀ ọ̀nà ọ̀rísírísí àti ìrọ̀ ọ̀bínrín (feminism) jẹ̀ Ìpọ̀lọ̀ngọ lóḍodún fun ìmúdarasí àkọ̀ọ̀nù lórí àwọn ọ̀bínrín àti isẹ̀ ọ̀nà ọ̀rísírísí lórí Wikipedia, àti iwúrí ikọpa awọn ọ̀bínrín nínú iwẹ̀-ìmọ̀ ọ̀fẹ̀.

Osù Asian ti Wikipedia (Wikipedia Asian Month): Osù Asian ti Wikipedia jẹ̀ Ìsẹ̀lẹ̀ ọ̀rì ayelujára ti oḍoḍun tí ọ ní ẹ̀rọ̀ lati se igbega akọ̀ọ̀nù Asian ní Wikipedia.

Wiki fẹ̀ràn àràbarà: Wiki Loves Monuments (WLM) jẹ̀ Ìdíjẹ̀ Fótò tí gbogbo ẹ̀niyàn ní ayíká àwọn àràbarà ohun-ìní àsà, tí a sètò nípasẹ̀ awọn ipín Wikimedia, awọn egbé àti àwọn oluyọ̀ḍa ti agbègbè.

isẹ̀ agbèṣe AfroCine àti àwọn Ìpọ̀lọ̀ngọ miiran.

Àwọn aláfarámọ̀ Wikimedia

Àwọn aláfarámọ̀ Wikimedia jẹ̀ àwọn egbé ẹ̀tò tí ọ ní ọ̀mìnira àti tí a mò ní dẹ̀dẹ̀ tí àwọn ẹ̀niyàn tí ọ sisẹ̀ papọ̀ lati se atileyin àti se alabapin sí Ìsípòpàdà Wikimedia. Àwọn egbe isipopada (movement) aláfarámọ̀ ní ipinnu lati sètò àti se awọn isẹ̀ lati se atileyin àti se alabapin sí isipopda wikimedia, bíi Apẹjọ agbègbè, ijade, akosile ajoye, akosile imulo, agbawi àti awọn miiran.

Wikimedia Foundation ní àwọn àwòṣe m̀eta tí ǹ sisé l̀owó fún àwọn ẹgbé

aláfaramo: àwọn ipín, àwọn àjọ igbimò àti àwọn ẹgbé olumúlò.

Àwọn ipín Wikimedia:

Àwọn ipín Wikimedia jẹ àwọn tí kii se ẹrè ti ọ̀mìnira tí ọ̀ sojúse àgbéká Wikimedia àti àtilẹyin isẹ́ isípòpada ní kàriayé, pèlú idojúko laarin ilẹ̀-ayé kan pato.

Àwọn àjọ ẹlẹ̀tò:

Àwọn àjọ tí ọ̀ ní imò-òrò jẹ́ idapò àwọn ọ̀mìnira tí kii se ẹrè tí ọ̀ sojúse àgbéká Wikimedia àti isẹ́ àtilẹyin tí ọ̀ ní idojúko lori akori kan pato, kòkò-òrò, kòkò ti inu ọ̀rò tabi ọ̀rò laarin tabi kòja àwọn ọ̀rile-ẹ̀dẹ́ àti agbẹgbẹ́.

Àwọn ẹgbé olumúlò Wikimedia:

Àwọn ẹgbé olumúlò jẹ́ àwọn ẹgbé gbogbogbò pèlú ẹ̀niyàn olubásòrò tí a ti setò àti itan-akoolè ti àwọn isẹ́ akansẹ́, tí a se ní irorun lati dagba sii.

Isẹ́-sisé

Ronú lori àwọn ibeèrè wònyí kí ọ̀ sì pín àwọn idahun re ní apẹjọ igbẹhin

- Kíni iriri re pèlú ẹ̀kó tí ọ̀ dá lori isẹ́ akansẹ́ nínú yàrá ikawẹ́ re? Kíni diẹ́ nínú àwọn anfaní àti àwọn ipenija tí imuse awose yii?
- Àwọn ilana tabi àwọn isẹ́ wọ́ lẹ́ mú wá sínú àwọn isẹ́ yàrá ikawẹ́ re lati ọ̀nà tí àwọn oluyòda se n setò àti se alabapin si Wikipedia?

3.5 Àwọn isẹ̀ ìyípadà fún kíkọ̀ ìmò agbẹ̀gbẹ̀

Enikeni lẹ̀ sẹ̀ àtúnkọ̀ Wikipedia. Àwọn ẹ̀niyàn lati gbogbo àwọn ààyè ojògbón, orilẹ̀-èdè, àti ako tabi abo ní à n gbaniyanju lati sẹ̀ alabapin sí apapọ̀ gbogbo ìmò.

Sùgbón, àwọn idèná tún wà tí ọ̀ sẹ̀ idiwó fún àwọn ẹ̀niyàn lati jẹ̀ olupilẹ̀sẹ̀ ọ̀yẹ̀ tí nsisẹ̀ lówọ̀ lori Wikipedia, paapaá ní àwọn agbẹ̀gbẹ̀ tí a ti yókuro ní ètò àti ti ìmò wọn, aṣà, àwọn èdè àti àwọn itàn tí nsonu lati Wikipedia àti Ìntanẹ̀tì gbọ̀rọ̀.

Àwọn idèná wònyí lẹ̀ gbà ìrisi àwọn èlà ní àwọn ogbón dígítà, ìdiyelé àti irayẹ̀ sí àwọn ICTs, àini ti idanimọ̀ ti àwọn orisun ẹ̀kọ̀ ti agbẹ̀gbẹ̀, tabi àilagbara lati sẹ̀ isẹ̀ tí a kò sanwọ̀.

"Ìmò ti tani?" jẹ̀ àjọ̀ (organization) tí ọ̀ n sisẹ̀ papọ̀ pẹ̀lú àwọn agbẹ̀gbẹ̀ tí kò ní asojú lori àwọn ilana kíkọ̀ Ìntanẹ̀tì fún ikopa àti ilowọ̀sí ní aayè dígítà, pẹ̀lú sisatunẹ̀ Wikipedia àti fifi àwọn àwòrán ti àwọn oḅinrin sori Wikimedia Commons.

Kini àwọn ilana wònyí dàbí? Kí ní àwọn olùkọ̀ lè kọ̀ lati inú ọ̀nà "Ìmò Ta ni?" sí sùmọ̀ sisèdà àkọ̀nù lori ayelujara àti ìmò àwọn ilẹ̀-isẹ̀ lati àwọn alá? Wọn sọ fun wa:

"Wikipedia, laibikita isèdà alaìlorúkọ̀ rẹ̀, jẹ̀ agbẹ̀gbẹ̀ ti àwọn ẹ̀niyàn gidi. Wikipedians gbalejọ̀ editathons, àwọn ipadẹ̀, idije Foto, àti iselẹ̀ mejeeji agbẹ̀gbẹ̀ àti ti okèrẹ̀.

Lati lẹ̀ sẹ̀ asojú ìmò wa lori Wikipedia, a ti kọ̀ àti pé a tún n kọ̀ ẹ̀kọ̀ patakì ti kíkọ̀ àwọn ibatan pẹ̀lú àwọn olootu igba pipẹ̀, paapaá àwọn tí ọ̀ pin ife wa lati dara sii pẹ̀lú ìmò tí a yà sọtò ninu iwé-ìmò ọ̀fẹ̀.

Àwọn ibatan kíkọ̀ gba àkọ̀kọ̀, sùgbón ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn egbẹ̀ Wikipedia lo wà tí ọ̀ sisẹ̀ lori àwọn isoro ti aisèdèdè ètò, bọya ọ̀ jẹ̀ alafo akọ-abo, àini akọ̀nù nipa àwọn ẹ̀niyàn alaigbagbo, àwọn ẹ̀niyàn lati ilu okèrẹ̀ Afirika, Dalit/Adivasi/Bahujans, asà abinibi, tabi ikorita ti àwọn isoro wònyí." (Orisun)

Sáájú kí ọ tọ ka àrọkọ náà, jẹ kí á se àdase ní iyára! Lọ sí Wikipedia kí ọ gbìyànjú láti wá:

Àrọkọ nípa Qúnjẹ ti ọkẹrẹ ọlókíkí	
Àrọkọ nípa Qúnjẹ ti agbẹgbẹ láti ọrílẹ̀-èdè rẹ	

Kí ọ sì pín ẹrọ rẹ nípa:

Àwọn iwọ dídára ti àwọn àrọkọ	
Àwọn ẹrọjà tí ọ pàdánù láti àrọkọ kọ̀kọ̀n tí ọ dá lóri ìmọ̀ tírẹ̀ ti kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ náà	
Àwọn ọ̀rìsun tí ọ lẹ̀ lẹ̀ láti lẹ̀ sàfikún àlàyẹ̀ diẹ̀ síi nípa kọ̀kọ̀ yìí lóri Wikipedia	

Ìdárayá ti ìsáájú gbà ọ níyànjú láti ronu lóri iyeti imọ ti ara rẹ nípa àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ tí kọ̀ sí lóri Wikipedia. Ní àfikún, ọ ní ànfàní láti se iwádíi akókó ti wíwá (tábí àìní) àwọn ọ̀rìsun tí ọ lẹ̀ se alabapin sí fifagun àwọn akolẹ wonyi. Báwo ni àwọn ọ̀lukóni se lẹ̀ darí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ láti sàfikun imọ̀ agbẹgbẹ̀ wọn sí Wikipedia? Iwo yọ̀ wá apeere kan ninu ifiwéransẹ̀ ní isalẹ̀.

Àkíyèsí: *Àpilẹ̀kọ ti à tẹ̀lẹ̀ ni a tẹ̀ jádẹ̀ ní ipilẹ̀sẹ̀ ọ̀rì akójojọ̀ “Àwọn Itàn Wa, Imọ̀ Wa,” àwọn irírí àti ijìnlẹ̀ ọ̀yẹ̀ láti inú isẹ̀ tí “Imọ̀ Ta ni? papọ̀ pẹ̀lu Okvir, Àwọn ilẹ̀-ise Equality ati Project Mukti, awọn agbẹgbẹ̀ abinibi Amẹ́ríka ti Kumeyaay ati Shoshone, ati ẹgbẹ̀ Wikimedia.”*

Sísatúnse Wikipedia

Bí agbaye se n pọ̀ síi lóri ayelujara fun imọ̀ àti àlàyẹ̀, hihan lóri àwọn irú ẹrọ bíi Wikipedia tí n di pataki siwaju ati siwaju sii. Akoonu Wikipedia nigbagbogbo je ohun wíwá akókó tí ọ dà padaa nigbatí a bá wá nkan lóri Google. Sugbon sibesibe, nitórí àwọn olootu Wikipedia saba maá n je eniyan to funfun pupọ̀jù, okunrin, tí ọ tọ̀ (straight), àti tí ipilẹ̀sẹ̀ wọn je Ariwa Agbaye, pupọ̀ ninu imọ̀-aye agbaye kọ̀ sí ninu ọ̀rìsun náà. Láti kọ̀jú ẹ̀yí, àwọn agbẹgbẹ̀ tí a ya sotọ̀ n se igbìyanjú láti sàfikun imọ̀ wọn sí Wikipedia. Gbogbo wa ní àwọn itàn alailẹgbẹ̀ nípa fífi imọ̀ wa kún Wikipedia àti pé a n pín àwọn itàn wonyen níbi kí wọn lẹ̀ se àlàyẹ̀ àti fun àwọn igbìyanjú diẹ̀ síi láti se agbedemẹ̀ji imọ̀ (marginized knowledge) tí a yasotọ̀ ní iwẹ̀-ìmọ̀ ọ̀fẹ̀ tí a n sàbewọ̀ julọ̀ ní agbaye.

Itàn Perse

kan lóri ominira Ilú abinibi ní ẹ̀ka àwọn ẹ̀yà ikẹkọ̀ ní University ti San Diego. Àwọn idí ti ilowosi omọ̀ ilẹ̀ iwẹ̀ mi bí Wikipedians je fun wọn láti se itupalẹ̀ awọn ọ̀nà tí ilẹ̀-ise amunisin n wole àti bi won se n se se atunse ara ti imọ̀.

Àwọn itókasi dídára ní Wikipedia

ikipedia dá lórí àwọn ọ́rún tí ó se ẹ gbẹkẹlẹ tí kò sí lara wikipedia. Àwọn ọ́rún tí ó se ẹ gbẹkẹlẹ lẹ jẹ àwọn ọ́hun èlò tí a gbẹjádẹ pẹlu ilana igbasilẹ tí ó ní igbẹkẹlẹ (pẹlu àwọn igbẹlẹwọn elegbe tabi awon ise ayewo-otito sise, fun apeere) tabi awon onkowe ti a gba bi alase niton ibatan won pẹlu kokoro, tabi awon mejeeji. Awon afijeri yii ye ki o se se afihan si awon eniyan miiran.

Awon aroko Wikipedia dá lórí igbẹkẹlẹ, ọ́rún atelẹ tí a titẹjadẹ, ati ni iwon die, lórí awon ọ́rún ile-ekọ giga ati awon ọ́rún akoko. Awon ọ́rún ile-ekọ keji tabi ile-ekọ giga ni a nilo lati fi idi akijesi kokoro naa mulẹ ati lati yagọ fun awon itumọ aramada ti awon ọ́rún akoko. Ni isale, o lẹ wa awon itonisona die sii ti awon olootu Wikipedia ni tele lati safikun alaye lati ọ́rún awon ọ́rún wonyi:

- Awon ọ́rún akoko jẹ awon ọ́hun èlò atilẹba ti o sunmo isele kan, ati awon akoolẹ ti a ko nigbamii nipase awon eniyan ti o ni ipa taara ninu isele naa. Won funni ni anfanani lati won inu isele kan, akoko itan-akoole, ipinnu iselu, ati bebe lo. Won lẹ, tabi ko lẹ jẹ awon ọ́rún olominira. Ọ́rún akoko lẹ se lo lórí Wikipedia nikan lati se ni, taara-alaye asoye ti awon otito ti o se ẹ rii daju nipase enikeni ti o ko ekọ ti o si ni aaye si ọ́rún akoko sugbon laisi imo-ijinle pataki.
- Ọ́rún keji n pese ero ti onkowe fun ara re ti o da lórí awon ọ́rún akoko, ni gbojogbo, o kere ju, igbese kan kurọ lati isele naa. Ọ́rún keji ni itupale onkowe, igbẹlẹwọn, itumọ, tabi iselopo ti awon ododo, eri, awon imoran, awon imoran ti a mu lati awon ọ́rún akoko. Won kii se awon ọ́rún ominira dandan ati pe won gbekẹlẹ awon ọ́rún ekọ fun itupale won. Boya ọ́rún kan jẹ akoko tabi atele da lórí atoko.
- Awon ọ́rún ti o ga ju jẹ awon atejade bi awon encyclopedia ati awon akojopo miiran ti o se akopo awon ọ́rún akoko ati ile-ekọ giga. Wikipedia ni a gba pe o jẹ ọ́rún ile-ekọ giga. Opolopo awon iwe iforoworo ti awon omo ile iwe ti ko ti gba oye ni a n pe ni awon ọ́rún ti o ti ni losiwaju niton pe won se akopo awon ọ́rún ti ko se pataki pupo lopolopo. Awon ọ́rún ti o ga ju to se ẹ gbekẹlẹ, to lẹ se iranlowo ni pipese awon akopo gbooro ti awon kokoro ti o kan opolopo awon ọ́rún akoko ati atele, ati pe o lẹ se iranlowo nipa isiro eyi to to, paapaa nigbati awon ọ́rún akoko tabi awon ọ́rún keji ba takọ ara won.

Nitorinaa nibo ni awon omo ile-iwe ti lẹ rii awon ọ́rún ti a lo lati ko aroko Wikipedia kan? awon ọ́rún n wa nipase itoka tabi itokasi. Itokasi yii ni asoji nipase nomba kan legbe alaye kan tabi paragirafu eyiti o sopo mo ọ́rún alaye naa. Nomba yii ni yo tun mu o lo si apakan awon itokasi eyiti o pese awon alaye pipe ati awon alaye ti a ti seto nipa awon ọ́rún kọkan ti o wa ninu aroko Wikipedia ki enikeni lẹ ri won ki won si se ijerisi won

The screenshot shows the Wikipedia article for "Youth activism". The article text discusses the rise of "Alter-Activism" and the role of technology in modern youth movements. A red box highlights the "References" section, which contains 61 numbered citations. The citations include works by Melissa Zahed, the Arab Spring, the Egyptian Revolution, the Malaysia Fund, and various academic journals and books on youth activism and social change.

**Ọ ti parí Mòdùlù kẹ̀ta!
Gba àkọ̀kọ̀ kan láti pín
àsèyọ̀rì yìí pẹ̀lú àwọn
ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀!**

Nípa fífojú sí Wikipedia Gèèsí, àwọn ọmọ ilé-ìwé mi ní ànfàní láti sẹ àyèwò ètò ìmulò kan tí ọ ní àwọn ikopa ní àgbayé. Àwọn ètò èkọ tí mọ lẹ́ọ pẹ́lú àrìwísí tí àwọn àròsínú tí Wikipedia àti lilo ètò ikẹkọ tí ọ nípa láti parí isẹ àtúnṣe. Pín pín àwọn ìwé kíkà àti àwọn isẹ iyansilẹ́ tí ọ safikún ìmọyẹ nípa ilú abíníbí wa àti àwọn ipílẹ́ èkọ́ tí ọ jẹ pàtáki fún síṣedá yàrá ikawẹ́ tí o ní ominira.

Nínú isẹ-èkọ́ mi, Mọ fẹ́ kí àwọn ọmọ ilé-ìwé mi kọ sẹdà àwọn nkan tuntun, kíi sẹ ní Wikipedia nìkan, sùgbón láti kọ wón ní ọ̀nà tí ọ bóla fún àwọn R mērin tí iwadī abíníbí: ìbámu, ọ̀wọ̀, ìbáramu, àti ọjúsẹ. Nítórí naà, àwọn kókó-òrò tí àwọn àròkọ naà ni a yàn ní ìjùmòsòrò pẹ́lú àwọn èniyàn Kumeyaay (ìbámu,). Àwọn ọmọ ilé-ìwé mi sẹtò àwọn ìbatan pẹ́lú àwọn èniyàn tí wón ní kọ nípa (bòwọ̀). Wón rónú lórí àwọn ọ̀nà tí wón nkó láti agbègbẹ́ àti pàtáki tí àwọn àròkọ́ tí ọ wà fún àwọn èniyàn Kumeyaay (ìpadabòsípọ̀). Níkèhìn, wón pẹ́ agbègbẹ́ láti wọ àwọn àròkọ́ naà papò àti láti fúnni ní àwọn ìmòrán síṣatúnṣe (ọjúsẹ).

Isẹ-sisẹ

Ìròrún ìwèyìnpadà lèhìn kíkà-ìwé

- Irú àwọn isẹ́ wọ ní ọ sẹ́ láti gba àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ́ níyànjú láti sẹdà àkọ̀nù lórí ayélujára?
- Kíni ìdí tí ọ sẹ́ pàtáki fún àwọn agbègbẹ́ tí a kò mọ́ nípa tẹlẹ́ láti di àwọn olúpilẹ́sẹ́ ìmọ́ tí nsisẹ́ lówọ́ lórí ayélujára?
- Bawọ́ ní ìgboya sẹ́ lẹrò nípa fífí ìmọ́ tìrẹ́ kún sí Wikipedia? Kíni yọ̀ò jẹ́ kí ọ ní ìgboya diẹ́ síi láti sẹ́ bẹ́?

Isẹ̀ Ìparí: Sẹ̀pọ̀ Wikipedia sínú ẹ̀kọ̀ rẹ̀

Báyí ọ̀ tọ̀ àkọ̀kọ̀ láti fi ìmọ̀ rẹ̀ sí isẹ̀!

- Rọ̀nù lórí àwọn abala tuntun tí ọ̀ ti kọ̀ nípa Wikipedia àti iyẹ̀ rẹ̀ gégé bí ọ̀hun ẹ̀lò ikọ̀nilẹ̀kọ̀ láti sẹ̀ ìdàgbàsókè ẹ̀rọ̀ ìgbẹ̀rọ̀yìnjadẹ̀ àti àwọn ọ̀gbón ìmọ̀ kíkà iwẹ̀.
- Sẹ̀ àkíyèsí àwọn ọ̀gbón ìmọ̀yẹ̀ tí àwọn ọ̀mọ̀ ilé-iwé rẹ̀ lẹ̀ ní nípasẹ̀ pàtàkì lílọ̀ Wikipedia ní ìrìn-àjò ẹ̀kọ̀ wọn.
- Sẹ̀ àyẹ̀wọ̀ àpẹ̀rẹ̀ àwọn ẹ̀rọ̀ ikẹ̀kọ̀ àti àwọn isẹ̀ sí sẹ̀ ní àsoṣòmọ̀ra kínní láti wá àwọn ọ̀nà sí sẹ̀ láti sẹ̀papọ̀ Wikipedia nínú yàrá ikàwẹ̀ ọ̀rì ayẹ̀lujára rẹ̀.
- Sẹ̀ àtúnwọ̀ àpẹ̀rẹ̀ tí ọ̀ n sẹ̀sẹ̀ lórí ní ìpari àwọn mòdùlù kínní àti kejì tí kí o sẹ̀ àwọn ilọ̀siwaju tọ̀ sẹ̀ pàtàkì.
- Pín ẹ̀rọ̀ ikẹ̀kọ̀ rẹ̀ ní apẹ̀jọ̀ láti gba ẹ̀sì láti ọ̀dọ̀ àwọn ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀.
- Múu wá sí yàrá ikàwẹ̀ rẹ̀!

Ìjì ọ̀pọ̀lọ̀:

**Àwọn àkọsílẹ̀ àti
àwọn ìbẹ̀rẹ̀**

Àwọ̀sẹ̀ Ètò Èkọ́:

Isẹ:

Ìpeḽe:

Àwọn ibèèrè wíwá:

Àwọn ọ́rísun :

Àwọn àbájádẹ̀ ikékòọ́:

Ìlànà ọ̀nà àsoṣò:

Ìgbàradì :

Ìsáájú :

Ìlànà ìtọ́sọ̀nà:

Isẹ̀ àdásẹ̀ enìkòọ̀kan:

Àfihàn ti ẹ̀kọ́:

Àfikún :

**Àpeere àwọn ètò èkó
àti àwọn isẹ síse láti
sẹpọ Wikipedia sínú
yàrá ikàwẹ**

Ibẹ̀rẹ̀ Ìmọ̀

Isẹ: Ibẹ̀rẹ̀ Ìmọ̀ Mi

Ipele : ẹ̀rọ̀ ẹ̀gbẹ̀rọ̀yìnjádẹ̀ àtì àlà̀yẹ̀ ikẹ̀kọ̀ 11/12

Àwọn ibẹ̀rẹ̀ wiwa: Báwò ni mọ̀ sẹ̀ lẹ̀ ríi àlà̀yẹ̀ tí mọ̀ nílọ̀ lórí Íntánẹ̀tì? Báwò ni mọ̀ sẹ̀ lẹ̀ sẹ̀ isirò̀ àlà̀yẹ̀ tí mọ̀ ríi ?

Àwọn ọ̀rísun : Kòmputà , Wíwọ̀lẹ̀ sí Íntánẹ̀tì, iwé àjàkọ̀, àwọn ipèsè̀ tí a fi n kọ̀ wé, iwé isẹ̀ Ibẹ̀rẹ̀ Ìmọ̀

Àwọn àbájádẹ̀ ikẹ̀kọ̀: Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rọ̀nú̀ lórí, wọn sì sẹ̀ ikọ̀sílẹ̀ irin-àjò̀ wọn ní lílọ̀ kiri ní Wikipedia bí wọn sẹ̀ lẹ̀ wọ̀lẹ̀ àtì sẹ̀ isirò̀ àlà̀yẹ̀ tí wọn nílọ̀ láti yanjú̀ ibẹ̀rẹ̀ kọ̀kọ̀n.

Ìlànà ọ̀nà àsoṣọ̀: Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ ní ànfàní láti sẹ̀ idánimọ̀ àwọn àmì rẹ̀rẹ̀ àtì ọ̀dì tí didàrà láti sẹ̀ àyẹ̀wò̀ àlà̀yẹ̀ tí wọn ríi lórí Wikipedia bi àyẹ̀ ibẹ̀rẹ̀ tí isẹ̀ àkànsẹ̀ iwádíí kan

Igbáradì :

- Sẹ̀ idánimọ̀ isẹ̀ àkànsẹ̀ iwádíí kan, isẹ̀ sí sẹ̀ ati isẹ̀ ìmúlọ̀lẹ̀ níbití àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ yọ̀ò̀ nílọ̀ láti lọ̀ kiri lórí Íntánẹ̀tì láti wá àlà̀yẹ̀.
- Mọ̀ iwé̀ isẹ̀ “Ibẹ̀rẹ̀ Ìmọ̀yẹ̀ Mi” dáràdàrà bákannáà̀ sìni pẹ̀lú̀ àpẹ̀rẹ̀ àtì iwé̀ ẹ̀gbẹ̀lẹ̀wọ̀n tí a pèsè̀.
- Pín káàkiri iwé̀ isẹ̀ “Ibẹ̀rẹ̀ Ìmọ̀yẹ̀ Mi” fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ ni ọ̀nà̀ díjítà láti parí lórí ayẹ̀lujárà tàbí tẹ̀ sítà àtì lẹ̀ ní ilẹ̀.

Ìsáájú :

- Sẹ̀ àfihàn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ tí isẹ̀ àkànsẹ̀ iwádíí , isẹ̀ sí sẹ̀ , tàbí isẹ̀ ìmúlọ̀lẹ̀ .
- Sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ láti sẹ̀ ìjì ọ̀pọ̀lọ̀ àwọn ọ̀jú̀ ọ̀pọ̀ wẹ́ẹ́ẹ̀bù̀ tí wọn yọ̀ò̀ lẹ̀ láti wá àlà̀yẹ̀ láti parí isẹ̀ àkànsẹ̀ wọn.
- Darí ìjírò̀rò̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ láti sẹ̀ àfiwé̀ àwọn ànfàní àtì àwọn italáyà̀ tí wíwá̀ àlà̀yẹ̀ lórí ayẹ̀lujárà , báwò ní àlà̀yẹ̀ náà̀ sẹ̀ ẹ̀gbẹ̀kẹ̀lẹ̀, àtì bíi ọ̀ sẹ̀ lẹ̀ yàgò̀ fún jíjà ọ̀lẹ̀ ọ̀pọ̀lọ̀ nínú isẹ̀ wọn. Mú̀ àkíyèsí wọn wá sí Wikipedia ní pátó̀, kí ọ̀ sọ̀ fún wọn pé wọn yọ̀ò̀ lẹ̀ bí àyẹ̀ ibẹ̀rẹ̀ nínú isẹ̀ àkànsẹ̀ wọn.
- Sẹ̀ àfihàn àwọn àmì rẹ̀rẹ̀ àtì ọ̀dì tí didàrà láti Mòdùlù̀ kejì kí ọ̀ sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ pé wọn yọ̀ò̀ kọ̀ wọn bí wọn sẹ̀ n lẹ̀ kiri Wikipedia láti bẹ̀rẹ̀ isẹ̀ àkànsẹ̀ wọn

Àwọn itọ̀kasí ọ̀dì tí dídàrà	Àwọn itọ̀kasí rẹ̀rẹ̀ tí Dídàrà:
<ul style="list-style-type: none"> • Kọ̀ ní àwọn itọ̀kasí ẹ̀yíkẹ́yí . • Ọ̀ ní àkíyèsí ikilọ̀. • Ọ̀ ní àwọn ọ̀rọ̀ tí kọ̀ yẹ̀ àtì àwọn àsìsẹ̀ gírámà̀ nínú. • Ọ̀ ní àlà̀yẹ̀ ẹ̀gbà̀ àtíjọ̀ nípa kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ to wa nísínyí. • Ọ̀ ní àwọn ẹ̀rọ̀ tí kọ̀ ní ọ̀rísun àtì àwọn àlà̀yẹ̀ to ni iyẹ̀ . 	<ul style="list-style-type: none"> • Ọ̀ ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn itọ̀kasí àtì àwọn ọ̀rísun tí ọ̀ sẹ̀ ẹ̀gbẹ̀kẹ̀lẹ̀ . • Ọ̀ ní àlà̀yẹ̀ àtì apákan asíwájú . • Ọ̀ ní àwọn ọ̀rísirísi ọ̀yẹ̀ nípa àwọn ẹ̀yà̀ tí ọ̀ jẹ̀ kọ̀kọ̀ nínú kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ kan • Ọ̀ sẹ̀ àfihàn iwọ̀ntúnwọ̀nsì àtì àkọ̀nù̀ tí a sẹ̀tò̀ . • Ọ̀ tí wà ní kíkọ̀ láti dídojú̀ ọ̀júàmì̀ tí nkan

Ìlànà itósónà :

- Yan kókó-òrò kan gégé bí àpẹẹrẹ láti parí ìwé isé “Ìbéèrè ìmòyẹ Mi”.
- Sẹ àfihàn bí ọ sẹ lẹ wá kókó-òrò láti inú àpótí wíwá Wikipedia, bí ọ sẹ lẹ kọ àláyẹ lórí ìwé isé , ati bí ọ sẹ lẹ béèrẹ lẹwọ àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ fún títẹ síi ọrí àwọn àmì rẹrẹ àti ọ̀dì tí dídára tí wọn ní ríi lórí àrọkọ Wikipedia.

Isé àdásẹ enìkòkọkan:

- Fún àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ ní àkókò láti kọkọ parí ìwé isé “Ìbéèrè ìmòyẹ Mi” Ní ọ̀nà ọ̀míràn , wọn lẹ sisẹ ní méjì -mẹjì
- Ríi dájú pẹ wọn ní àwọn àfihàn rẹrẹ àti ọ̀dì tí dídára ní ọwọ àti pẹ wọn lẹ kàn sí àwọn wònyí nígbà tí ọ̀ nílò .
- Pèsẹ ìtónisónà àti àfikun rẹrẹ síi bí àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ tí n sẹ isé nàà.

Àfihàn tí ẹkọ :

- Béèrẹ lẹwọ àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ láti fi àwọn ìwé isé sí sẹ tí wọn tí parí ránsẹ sí ọ: yíyá àwòrán tí ìwé isé tí a tẹjádẹ, iyawòrán bíbọjú, àti béèbée lẹ.
- Béèrẹ lẹwọ bíi méjì-mẹta lara àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ láti pín ìlànà tí wọn tẹlẹ : sẹ ọ sẹ iràn lẹwọ fun wọn? Kí lẹ sọrọ? Àwọn àfihàn dídára wọ ni wọn lẹ sẹ ìdánimọ nínú àwọn àrọkọ tí wọn ríi ? Njẹ Wikipedia jẹ ààyẹ Ìbèrẹ tí ọ dára fún iwádíí wọn?
- Sẹ àyẹwọ isé àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ nípa lílò àkọrí tí a dábàá kí ọ sì pèsẹ ìdahun síi .
- Tí ọ bá wà , sẹ àtẹjádẹ isé tí ọ sẹdà nípasẹ àwọn ọmọ ilé-ìwé rẹ lórí búlògù ilé-ìwé kan, lori ìgbimọ àkíyèsí , ìgbimọ kíláàsì, Pinterest, àti béèbée lẹ

Ìbèrèrè Ìmò mí

Àwọn ilàṅà : Lọ iwé isẹ́ -sísẹ́ yíí láti sẹ́ igbàsílẹ́ wíwá àlàyé rẹ́ lórí Wikipedia. Dáhùn ìbèrèrè kọ̀ọ́kan nínú àpótí tí ọ́ báamu láti dé láìní "Ìparí".
Sẹ́ àfiwé àwọn àwàrí rẹ́ pẹ̀lú àwọn èlẹ́gbẹ́ rẹ́ mìíràn !

Níbáyí, èmi yòò sàbèwò sí àwọn itókasi wònyí tó wà nínú àwọnàrọ̀kọ́ Wikipedia tí mọ́ ríí :

- Saint Maya - The New Republic
- Bii Maya Angelou sẹ́ ní ipa lórí hip-hop
- ifòròwánlẹ̀nuwò Laugh and Dare to Love
- Àwọn isẹ̀lẹ́ tí Black, Blues, Black!

Kí ní àwọn ijíròrò àkókó nipa kókó-òrò ní àwọn ọ̀jú-iwé "Ọ̀rọ́"?

Báwo ni mọ́ sẹ́ lẹ́ sọ bóyá àwọn wònyí jẹ́ àwọn ọ̀dọ̀dó tàbí àwọn irọ́ ?

Nínú "Èwí tí Maya Angelou" mọ́ ríí ní ọ̀un iyàlẹ̀nu bí àwọn ọ̀híkọ̀wẹ́ sẹ́ n jíròrò lórí èdè tí ọ́ dára jùlọ́ láti sàfihàn idiyelẹ́ tí èwí Maya láisọ́juisàájú.

Ìwònyí kíí sẹ́ àwọn imòrán nítòrí pẹ́ mọ́ lẹ́ ríí àwọn ọ̀rísun tí àwọn ọ̀híkọ̀wẹ́ tí lẹ́ láti sèdà ọ̀rọ́ nàà àti pẹ́ wòn sẹ́ àpèjúwẹ́ àwọn isẹ̀lẹ́ gidi nàa ní ọ̀nà ọ̀títọ́ àti láisọ́juisàájú.

Àwọn isẹ̀lẹ́ tí ọ́ sẹ́ kókó ní ayé Maya Angelou: ọ́ ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ àwọn isẹ́ sàájú kí ọ́ tọ́ di ọ̀híkọ̀wẹ́, ọ́ jiyà ilọ̀kúlọ́, ọ́ sì maa n kọ́ ká nítòrí nà, ọ́ gbẹ́ ilẹ́ púpọ́, ọ́ bí omọ̀kúnrin rẹ́ ní igbà tí ọ́ wà ní ọ̀dọ́. Lara Isẹ́ rẹ́ ní ewi, àwọn Itàn-àkọ̀lẹ́ ara èni, àwọn èrẹ́, àti àwọn iwé omọ̀dẹ́ pàápàá . Ọ́ gba ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ àwọn àmi-eyẹ́ fún àwọn ilówòsì àti ijáfáfá rẹ́

Àwọn imòrán bótini wọ́ ní mọ́ n wá ?

Báwo ni mọ́ sẹ́ lẹ́ sọ bóyá àwọn wònyí jẹ́ àwọn ọ̀dọ̀dó tàbí àwọn irọ́ ?

Àwọn itókasi rere wọ́ ní mọ́ lẹ́ ríí nínú àwọnàrọ̀kọ́ yíí ?

Àwọn àrọ̀kọ́ Wikipedia tí mọ́ ríí ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ́ àwọn itókasi, àwọn apákan itọ́sọ̀nà ní àlàyé tí ọ́ dara, tí ọ́ sii yé ní, àti pẹ́ ọ́ kún fún ìrọ̀yìn nípa àwọn èyà ọ̀rísírísí tí igbésí ayé àti isẹ́ tí Maya Angelou

Àwọn itókasi ọ̀di wọ́ ní mọ́ ríí nínú àwọn àrọ̀kọ́ wònyí ?

Èmi kọ́ ríí àwọn itókasi ọ̀di tí didára ka àrọ̀kọ́ nínú àwọnàrọ̀kọ́ wònyí, wòn ní àwọn itókasi tọ́ tọ́, àlàyé imú̀dójúiwọn, àti pẹ́ kọ́ sí àwọn àsía ikilọ́.

- Maya Angelou
- Àkójọ̀pọ́ àwọn isẹ́ Maya Angelou
- Èwí tí Maya Angelou, àwọn àkọ̀rí
- Àwọn àkọ̀rí autobiography Maya Angelou

Àwọn àrọ̀kọ́ wọ́ ní ọ́ ní fún mí ní irànlọ̀wọ́?

Kí ní mọ́ n wá ? Àwọn kókó-òrò wọ́ ní mọ́ lẹ́ lẹ́ nínú wíwá yíí ?

Mọ́ n wá àwọn isẹ̀lẹ́ àkókó ní igbésí ayé Maya Angelou, àwọn àpèrẹ́ isẹ́ rẹ́, àti àwọn àkọ̀rí àkókó nínú àwọn kíkọ́ rẹ́.
Àwọn kókó-òrò tọ́ sẹ́ pàtáki:
- Maya Angelou
- isẹ́ Maya Angelou

Ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ Ìmò Mi - Àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ àti àkọ̀rí

Níbí, ọ lẹ wá àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ tí iwé isẹ̀ Ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ ìmò tí ọ ti parí àti àkọ̀rí tí a dábaá láti fi sẹ̀ isirò isẹ̀ náà . Múrasí kí ọ sì yípadà ní íbámu! Àwọn ọ̀rísun àlàyẹ̀ wọ ni máa sàbẹ̀wọ̀ ní àtẹ̀lẹ̀?

Níbáyí, èmi yòò sàbẹ̀wọ̀ sí àwọn itókasi wọnyí tọ̀ wá nínú àwọnàrọ̀kọ̀ Wikipedia tí mọ̀ ríi :

- Saint Maya - The New Republic
- Bii Maya Angelou sẹ̀ ní ipa lórí hip-hop
- Iforowánilẹ̀nuwọ̀ Laugh and Dare to Love
- Àwọn isẹ̀lẹ̀ tí Black, Blues, Black!

Kí ni àwọn ìjíròrò àkọ̀kọ̀ nípa kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ ní àwọn ọ̀jú-ìwé “Ọ̀rọ̀”?

Nínú “Èwì tí Maya Angelou” mọ̀ ríi ní oun iyálẹ̀nu bí àwọn ọ̀nkwẹ̀ sẹ̀ ní jíròrò lórí èdè tí ọ̀ dára jùlọ̀ láti sáfihàn idíyẹ̀lẹ̀ tí ewi Maya laisojuisaaju.

Báwo ni mọ̀ sẹ̀ lẹ̀ sọ̀ bọ̀yá àwọn wọnyí jẹ̀ àwọn ọ̀dọ̀dọ̀ tabí àwọn irọ̀ ?

Àwọn isẹ̀lẹ̀ tí ọ̀ sẹ̀ kọ̀kọ̀ ní ayé Maya Angelou: ọ̀ ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn isẹ̀ sáájú kí ọ̀ tọ̀ di ọ̀nkwẹ̀ , ọ̀ jiyà ilọ̀kulọ̀, ọ̀ sì máa n kọ̀kọ̀ nitorí na, ọ̀ gbẹ̀ ilẹ̀ pupọ̀, ọ̀ bí ọ̀mọ̀kúnrin rẹ̀ ní igba tí ọ̀ wá ní ọ̀dọ̀. Lara Isẹ̀ rẹ̀ ní ewi , àwọn itàn-àkọ̀lẹ̀ ara eni, àwọn erẹ̀ , àti àwọn iwé ọ̀mọ̀dẹ̀ páápáá . Ọ̀ gba ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn àmi-eyẹ̀ fún àwọn ilowọ̀sì àti ìjáfáfá rẹ̀

Àwọn imòràn bótini wọ ni mọ̀ n wá ?

Báwo ni mọ̀ sẹ̀ lẹ̀ sọ̀ bọ̀yá àwọn wọnyí jẹ̀ àwọn ọ̀dọ̀dọ̀ tabí àwọn irọ̀ ?

Ìwọnyí kii sẹ̀ àwọn imòràn nitorí pé mọ̀ lẹ̀ ríi àwọn ọ̀rísun tí àwọn ọ̀nkwẹ̀ tí lẹ̀ láti sẹ̀dà ọ̀rọ̀ náà àti pé wọn sẹ̀ àpẹ̀júwẹ̀ àwọn isẹ̀lẹ̀ gidi náa ní ọ̀na ọ̀títọ̀ àti laisojuisaaju.

Àwọn àrọ̀kọ̀ Wikipedia tí mọ̀ ríi ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn itókasi , àwọn apákan itọ̀sọ̀nà ní àlàyẹ̀ tí ọ̀dara tí ọ̀ sìi yẹ̀ ní, àti pé ọ̀ kún fun irọ̀yìn nípa àwọn eyà ọ̀rísirísi tí igbésí ayé àti isẹ̀ tí Maya Angelou

Àwọn itókasi ọ̀di wọ ni mọ̀ ríi nínú àwọn àrọ̀kọ̀ wọnyí ?

- Maya Angelou
- Àkọ̀jọ̀pọ̀ àwọn isẹ̀ Maya Angelou
- Èwì tí Maya Angelou, àwọn àkọ̀rí
- Àwọn àkọ̀rí autobiography Maya Angelou

Àwọn àrọ̀kọ̀ wọ ni ọ̀ n fun mí ní iránlọ̀wọ̀?

Èmi kò ríi àwọn itókasi ọ̀di tí dídára ka àrọ̀kọ̀ nínú àwọnàrọ̀kọ̀ wọnyí, wọn ní àwọn itókasi tọ̀ tọ̀ , àlàyẹ̀ imúdojúiwọn, àti pé kò sí àwọn àsía ikilọ̀.

Kí ni mọ̀ n wá ? Àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ wọ ni mọ̀ lẹ̀ lẹ̀ nínú wíwá yíi ?

Mọ̀ n wá àwọn isẹ̀lẹ̀ àkọ̀kọ̀ ní igbésí ayé Maya Angelou, àwọn àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ isẹ̀ rẹ̀ , àti àwọn àkọ̀rí àkọ̀kọ̀ nínú àwọn kíkọ̀ rẹ̀ . Àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ tọ̀ sẹ̀ pataki: - Maya Angelou - isẹ̀ Maya Angelou

JÉKÍ Á BÈRÈ

Omọ̀ ilẹ̀-ìwé ní ànfàní láti ...	Qun tí ọ̀ gba	
Sẹ̀ idánimọ̀ àwọn pàramità wíwá àti àwọn kọ̀kọ̀-ọ̀rọ̀ tó wúlọ̀		3 <i>Ifihàn òyẹ̀ kẹ̀dẹ̀rẹ̀</i>
Sàyẹ̀wọ̀ àrọ̀kọ̀ náà nípa lílọ̀ àwọn àmi rẹ̀rẹ̀ àti ọ̀di tí dídára		2 <i>Díẹ̀ nínú ifihàn òyẹ̀</i>
Sẹ̀ àkọ̀pọ̀ àlàyẹ̀ tí wọn ríi láti dáhùn ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ àtilẹ̀bá wọn		1
Mọ̀ bọ̀yá àrọ̀kọ̀ náà ní àwọn ọ̀títọ̀ tabí àwọn irọ̀ nínú		
Sẹ̀ àtọ̀kọ̀ àwọn ọ̀rísun àlàyẹ̀ miiran láti tẹ̀sìwájú nínú iwádíi wọn		

Ìtàn

Isé-síse: Tani ó wà nínú iwé -ẹ̀kọ̀ rẹ?

Ìsàtúnse Ìwé-ẹ̀kọ̀ : Araling Panlipunan, G7-8

Àwọn ibẹ̀rẹ̀ Àwárí : Tani ó jẹ̀ asojú nínú àwọn iwé-ẹ̀kọ̀ mi? Tani kò sí níbẹ̀ ? Kí ló mú kí ẹ̀niyàn lẹ̀ jẹ̀ “àkíyèsí”?

Àwọn orisun : Kòmputà, Wíwoḷẹ̀ sí Íntánẹ̀tì, iwé itaṅ -àkoḷẹ̀ , iwé àjàkọ̀, àwọn ipèsè ọ̀n kíkọ̀.

Àkọ̀pọ̀ ẹ̀kọ̀ : Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé sàwárí Wikipedia láti sẹ̀dá prófáìli kan nípa ẹ̀niyàn olókíkí tí kò ní asojú nínú iwé-ẹ̀kọ̀ itàn wọn.

Àwọn àbájáde ikẹ̀kọ̀ : Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé ní ànfàní láti se itupalẹ̀ àwọn èlẹ̀ ọ̀nìdúúrọ̀ nínú iwé-ẹ̀kọ̀ Itàn wọn àti láti lo Wikipedia láti se iwádìí igbésí ayé àwọn ẹ̀niyàn olókíkí ni agbègbè kẹ̀kẹ̀kẹ̀ tí kò sí nínú Ìwé-ẹ̀kọ̀ wọn.

Ìgbàradì :

- Se àyewò iwé-ẹ̀kọ̀ tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé rẹ̀ n ló fún kíláàsì Itàn-àkoḷẹ̀ wọn.
- Se àkíyèsí àwọn èlẹ̀ àkọ̀kọ̀ tọ̀wà nípa níní asojú àwọn ẹ̀niyàn olókíkí tí ó se àfihàn : akọ-abọ̀, orílẹ̀-èdè, idánimọ̀ èdá, èdè abíníbí, àti beèbèe lọ.
- Sẹ̀dá àkọ̀jọ̀ láti se àfihàn àláfọ̀ àkọ̀kọ̀ ní asojú fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé rẹ̀ láti parí .Tí a bá dojúkọ̀ àláfọ̀ takọ̀-tabọ̀, fún àpẹ̀rẹ̀, àkọ̀jọ̀ rẹ̀ lẹ̀ dàbí èyí:

Àwọn ọ̀bìnrin tí a se àfihàn wọn nínú iwé ẹ̀kọ̀ Itàn mi	Àwọn ọ̀kúnrin tí a se àfihàn wọn nínú iwé-ẹ̀kọ̀ Itàn mi

- Sẹ̀dá prófáìli tí ẹ̀niyàn olókíkí tí kò se àfihàn nínú iwé-ẹ̀kọ̀ Itàn láti safihàn fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé gẹ̀gẹ̀bí àpẹ̀rẹ̀ .

Ìsáájú :

- Sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé rẹ̀ láti pín dàradára àwọn ọ̀rúkò tí àwọn ẹ̀niyàn olókíkí nínú itàn-àkoḷẹ̀ ti orílẹ̀-èdè wọn / agbáyé . Pèsè diẹ̀ nínú àwọn àpẹ̀rẹ̀ fún wọn láti jẹ̀ kí wọn fi bẹ̀rẹ̀. Se àtọ̀kọ̀ wọn lórí iwé tí a ti pín tàbí se àtọ̀kọ̀ wọn lórí igbimọ̀ orí ayélujára.
- Bèèrẹ̀ lówọ̀ wọn bóyá wọn lẹ̀ se idánimọ̀ diẹ̀ nínú àwọn àbùdá tí ó wọ̀pọ̀ tí àwọn ẹ̀niyàn tí wọn ti se idánimọ̀ àti mú àkíyèsí wọn sí àwọn tí kò sí ní ibẹ̀ : Se ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn ọ̀kúnrin / àwọn ọ̀bìnrin ni ó wa nínú àtọ̀kọ̀ yìí? Báwò ní àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-iwé rẹ̀ Se kọ̀ ẹ̀kọ̀ nípa wọn? Kí ni ó jẹ̀ kí àwọn ẹ̀niyàn wọ̀nyí jẹ̀ ẹ̀niyàn àkíyèsí ?
- Sàkíyèsí àwọn kọ̀kọ̀ pàtàkì inú ijiròrò yìí.
- Se àfihàn ìdí isé nàà :
- "A yọ̀ se idánimọ̀ ẹ̀nití ó se àfihàn àti ẹ̀nití kò sí nínú iwé-ẹ̀kọ̀ itàn wa. A yọ̀ fi àwọn itàn tí kò sí níbẹ̀ nípa àwọn ẹ̀niyàn pàtàkì síbẹ̀ fún ara wa nípa síse iwádìí àkọ̀kọ̀ lórí Wikipedia àti àwọn Qjú-iwé mìíràn lórí ayélujára ".

Ìlànà itòsónà:

- Mú àkíyèsí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ sí ìwé-ẹ̀kọ́ Ìtàn wọn kí ọ̀ bẹ̀èrẹ̀ lówó wọn bọ́yá wọn rọ̀ pẹ̀ wọn lẹ̀ wá àwọn ẹ̀nìyàn tí wọn sè àtòkọ̀ wọn ní isẹ̀ isáájú níbẹ̀.
- Fí àkójó tí ọ̀ ti pèsè sílẹ̀ fún wọn kí ọ̀ sì sọ̀ fún wọn kí wọn sè àtòkọ̀ ọ̀rúko àwọn ọ̀rísírísí ẹ̀nìyàn tí wọn ríí lórí àwọn ìwé-ẹ̀kọ́ wọn ní ibámu. Àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ :

Àwọn ọ̀bínrín tí a sè àfihàn wọn nínú ìwé ẹ̀kọ́ Ìtàn mi	Àwọn ọ̀kúnrín tí a sè àfihàn wọn nínú ìwé-ẹ̀kọ́ Ìtàn mi

- Sọ̀ fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ kíi wọn sè àfiwé àwọn ìdáhùn wọn pẹ̀lú alábaásepo kan. Ní ọ̀nà mìíràn, ọ̀ lẹ̀ bẹ̀èrẹ̀ pẹ̀ kí àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé méjì-méta pín àwọn àwá rí wọn pẹ̀lú kíláàsì lápapọ̀ .
- Yan àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ tí ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí kan tí kò sè àfihàn nínú ìwé-ẹ̀kọ́ wọn kí ọ̀ sè àfihàn síse wíwá tí ọ̀ rọ̀rùn nípa wọn lórí Wikipedia.
- Sè àfihàn àwọn ọ̀rísírísí àwọn apákan tí aròko Wikipedia tí ọ̀ sè iránlówó jùlọ̀ fún isẹ̀ síse. Fún àpẹ̀ẹ̀rẹ̀ : asíwájú apákan, àwọn itokasí, àwọn ọ̀nà àsoṣo inu .
- Sè àfihàn prófáìlì tí ọ̀ ti pèsè sílẹ̀ nípa ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí kan tí kò sí nínú ìwé-ẹ̀kọ́ Ìtàn.
- Sè àlàyé fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé bí wọn sè lẹ̀ sẹ̀dà tiwọn: àlàyé àkókò tí ọ̀ yẹ̀ kí ọ̀ ní , ọ̀nà kíkọ̀ , bíi Wikipedia sè gbọ̀dọ̀ jẹ̀ ààyè ibẹ̀rẹ̀, àwọn itokasí ìtàn tí wọn lẹ̀ sè.
- Àkíyèsí : tí kò bá sí àwọn aròko tí ọ̀ wá lórí Wikipedia nípa àwọn ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí tí ọ̀ ti sè idánimọ̀, darí àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti wá wẹ̀ẹ̀bù pẹ̀lú lílọ̀ àwọn ìlànà iwúlọ̀ kan náà

Isẹ̀ adáse enikòkan:

- Sọ̀ fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ pẹ̀ ọ̀ ti tọ̀ àkókò wọn ní bá yíí láti wá àlàyé díẹ̀ síi nípa àwọn ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí tí kò sí nínú ìwé ẹ̀kọ́ wọn.
- Sọ̀ fún kí wọn yan ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí kan tí wọn fẹ̀ láti fí síi nínú ìwé-ẹ̀kọ́ wọn. Ọ̀ lẹ̀ jẹ̀ láti àkójopọ̀ atokọ̀ tí wọn sẹ̀dà tàbí ẹ̀lòmíràn tí wọn ti sè idánimọ̀ rẹ̀.
- Fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ ní àkókò tí ọ̀ yẹ̀ láti sè iwádìí wọn lórí wẹ̀ẹ̀bù.
- Pèsè ìgbéwọ̀lẹ̀ lórí àra kíkọ̀ , àwọn ọ̀nà tí ọ̀ dára jùlọ̀ fún lílọ̀ láti yàgò fún ikolù , àwọn ọ̀rísun fún ijẹ́rísí , lílọ̀ kojá Wikipedia, àti bẹ̀ẹ̀bẹ̀ lọ̀.

Àfihàn tí ẹ̀kọ́ :

- Sọ̀ fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti sàfihàn àwọn prófáìlì tí wọn ti sẹ̀dà. Ẹ̀yí lẹ̀ sè sè ní egbẹ̀ kẹ̀kẹ̀kẹ̀, ní méjì-méjì, tàbí ní iwájú gbogbo kíláàsì .
- Sọ̀ fún àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti ronu lórí ìlànà tí wọn tẹ̀lẹ̀ : Bíi wọn sè sè idánimọ̀ àwọn ẹ̀nìyàn ọ̀lọ̀kíkí tí kò ní akosílẹ̀, bíi wọn sè wá àlàyé lórí wẹ̀ẹ̀bù, bíi wọn sè ríí ọ̀rísun àlàyé náà, bíi wọn sè yan aròko tí wọn sáfikún rẹ̀ nínú prófáìlì, àti àwọn ẹ̀kọ́ wọ̀ ni wọn ti kò nípa isẹ̀ yíí .
- Tí ọ̀ bá wá , sè àtẹ̀jádẹ̀ isẹ̀ tí ọ̀ sẹ̀dà nípasẹ̀ àwọn ọmọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ lórí búlọ̀ṣọ̀gì ilẹ̀-ìwé , ìgbìmọ̀ àkíyèsí ọ̀rì ẹ̀rọ-ayẹ̀lujára , ìgbìmọ̀ kíláàsì Pinterest, àti bẹ̀ẹ̀bẹ̀ lọ̀

Ìmò sáyẹ̀nsì

àsàyàn isẹ́-síse : tíṭẹ́ márún-ùń nìkan

Ìsàtúnṣe Ìwé-ẹ̀kọ́ :

Àwọn ọ̀rísun : Kòmputà tàbí fọ̀nùnù alágbẹ̀ká, Wíwọ̀lẹ́ sí Ìntánẹ̀tì, ìwé àjàkọ

Àkọ̀pọ̀ ẹ̀kọ́ : Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé lọ kírí àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀ lórí àwọn àrọ̀kọ́ Wikipedia nípasẹ̀ àwọn tíṭẹ́ márún-ùń bí àwọ̀ṣe láti sàwárí àlàyẹ́ tuntun lórí Ìntánẹ̀tì.

Àwọn àbájáde ìkẹ̀kọ́: Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé ní ànfàní láti se idánimọ́ bí àlàyẹ́ lórí Ìntánẹ̀tì se ṣọ̀pọ̀ nípasẹ̀ àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀ àti se iyàtọ̀ àwọn àwárí wọn sí ti àwọn eḷẹgbẹ́ wọn

Ìgbáradì :

- Yan àwọn àrọ̀kọ́ Wikipedia méjì-mẹ́ta nípa àwọn kọ̀kọ́-òrọ́ tí ọ̀ n sàlàyẹ́ nínú ẹ̀kọ́ ìmọ́ -ìjìnlẹ́ rẹ́ tí ọ̀ṣe yíí.
- Se àtúnnyẹ̀wọ̀ àwọn àrọ̀kọ́ náà láti ríi dájú pé wọn jẹ́ àpẹ̀rẹ́ ti àwọn àrọ̀kọ́ Wikipedia tí ọ̀ rò pé wọn ní àkọ̀nù dídára pípọ́.
- Pèsẹ́ àpẹ̀rẹ́ kan fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé láti kọ́ àkọ̀sílẹ̀ àwọn isẹ́ wọn:

Abala	Tẹ́ Ikini	Tẹ́ Ikeji	Tẹ́ Ikeeta	Tẹ́ Ikerin	Ìparí Tẹ́

Ìsáájú :

- Se àfihàn kọ̀kọ́-òrọ́ ọ̀ṣe sí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ́ rẹ́.
- Sàfihàn Wikipedia àti bíi ọ̀ se le lọ ọ̀jú-àyé wíwá láti wá àlàyẹ́ .
- Se àfihàn àpẹ̀rẹ́ tí àrọ̀kọ́ Wikipedia láti ara àwọn tí ọ̀ ti yàn nípa kọ̀kọ́-òrọ́ ọ̀ṣe rẹ́ nípa lílọ ọ̀jú-àyé wíwá.
- Se àfihàn àwọn ẹ̀yà ọ̀rísírísí tí àrọ̀kọ́ náà àti àlàyẹ́ tí awọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé le rí lara àrọ̀kọ́ náà .
- Fi àkíyèsí rẹ́ sí ọ̀rì àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀: se àfihàn lílọ kírí nínú Wikipedia nípasẹ̀ àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀, báwo ní àlàyẹ́ se ṣọ̀pọ̀ fún iráyẹ́ sí irọ̀rùn nínú ìwé-ìmọ́ ọ̀fẹ́ (Encyclopedia), àwọn àrọ̀kọ́ tuntun tí ọ̀ n wá, àti bíi wọn se le ràn ọ̀ lọ̀wọ́ láti fàà kọ̀kọ́ náà gun .
- Tọ́kasí iyàtọ́ tọ̀wá lààrín àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀ inú àti àwọn ọ̀nà àṣọ̀pọ̀ ita. Tẹ̀numọ́ ọ̀títọ́ pé àrọ̀kọ́ Wikipedia kan le jẹ́ ààyẹ́ ibẹ̀rẹ́ nígbàgbogbo nínú wíwá àlàyẹ́ .

Ìlànà itòsónà:

- Sàfihàn àwòrán àpèrè tí ọ ti pèsè sílẹ́ kí ọ sọ fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé pé wọn yòò kọ bí wọn se lọ kiri lórí Wikipedia kalẹ́ fun iwé-ase.
- Tókasi àwọn ọfin átise: àwọn àrọkọ méjì-méta wà tí wọn gbọdò bèrè pèlú , wón lẹ̀ bèrè kíkà àwọn àrọkọ náà kí wọn sì tẹ ọrí ọ̀nà àsọpọ̀ èyíkẹ́yíí tí ọ̀ bá fa akíyèsí wọn láti ní ìmọ̀ síwájú sí, sùgbọ̀n wọn ọ̀ lẹ̀ se ju tí tẹ̀ marun-ùń lọ. Lẹ̀hìn àwọn tí tẹ̀ marun-ùń, wọn gbọdò dá lílọ̀ kiri lórí ayẹ̀lujára dúrọ̀ .
- Sọ fún wọn láti se àkọ̀sílẹ̀ àwọn ọ̀rúko tí àrọkọ̀ kọ̀ọkan tí wọn sàbẹ̀wọ̀ lẹ̀hìn tí tẹ̀ kọ̀ọkan: wọn lẹ̀ kọ̀ ọ̀nà àsọpọ̀ tí àrọkọ̀ náà kalẹ̀, wọn lẹ̀ kọ̀ ọ̀rúko náà sílẹ̀, tàbí yàwòrán àwọn síkírínísọ̀tì.
- Sọ fún wọn kí wọn kọ̀ díẹ̀ nínú àwọn ọ̀títọ̀ tí wọn kọ̀ lórí ọ̀jú-ìwé kọ̀ọkan tí wọn sàbẹ̀wọ̀.
- Se àrọkọ̀ àkọ̀kọ̀ papọ̀.
- Se àfiwé àwọn àbájádè rẹ̀ pèlú àwọn àbájádè ìkan nínú àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀.

Isẹ̀ àdásẹ̀ enìkọ̀ọkan:

- Gba àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé láàyè láti lọ kiri ní ọ̀mìnira àti se àkọ̀sílẹ̀ àwọn isẹ̀ wọn.
- Pèsè àtìlẹ̀yìn bí wọn bá se nílọ̀.
- Gba àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ níyànjú láti sẹ̀dá àti ní ọ̀mìnira lórí bíi wọn se se àkọ̀sílẹ̀ ìrírí lílọ̀ kiri wọn.

Àfihàn tí ẹ̀kọ̀ :

- Sọ fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti parí àwọn àwòrán ìtọ̀ka wọn fún ìgbéjádẹ̀.
- Pèsè àwọn ọ̀nà yíyan ọ̀rísírísí : sí sẹ̀dá àgbẹ̀lẹ̀rawon kan, àkọ̀jọpọ̀ kan, ọ̀rọ̀ ọ̀rí ayẹ̀lujára, àwòrán asalayẹ̀, àti beẹ̀beẹ̀ lọ.
- Pín àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé ní méjì-méjì tàbí àwọn ẹ̀gbẹ̀ kẹ̀kẹ̀kẹ̀ kí ọ̀ ní kí wọn se àfiwé àwọn ọ̀rísírísí àwọn àrọkọ̀ Wikipedia tí wọn sàwárí .
- kọ̀ kí láàsì jọ kí ọ̀ sì ní kí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé méjì sí méta pín ìrírí àti àwọn ẹ̀kọ̀ wọn: Njẹ̀ àkóónú náà rọ̀rùn lati ní ọ̀yẹ̀ bí? Kí ní wọn rí pé ọ̀ ràn wọn lówọ̀? Kí ní ọ̀nà tí wọn fẹ̀ láti ríi díẹ̀ síi ? Kí ní èyí kọ̀ wọn nípa àwọn ọ̀nà tí wọn nílọ̀ láti wólé sí àlàyè lórí wẹ́ẹ̀bù?

Èkó ìgbésí àwọn ọmọ èniyàn

Isé-síse : Àwọn iràwọ̀ méréń fún Wikipedia!

Ìsàtúnse Ìwé-èkó :

Àwọn ìbèrèrè àwáńí : Sẹ ọ lẹ gbẹkẹlẹ́ ọhun gbogbo tí ọ kà lórí ayélujára? Báwo ni ọ sẹ lẹ sọ bọyá àkọ̀nù tí ọ ríi lórí ayélujára jẹ ọhun tí ọ seé gbẹkẹlẹ́? Báwo ni ọ sẹ lẹ sẹ àyewọ̀ dídára àlàyé tí ọ ríi lórí ayélujára ?

Àwọn ọ́risun :
Kòmputà tàbí fọ̀nù alágbẹkà, isopọ̀ ayélujára, ìwé àjako, àwọn ipèsè kíkọ

Àkópọ̀ èkó : Àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé sẹ àyewọ̀ àwọn àrọkọ Wikipedia àti ipọ̀ dídára wọn dalórí ètò ìgbéléwọn iràwọ̀ tí ọ rọ̀n.

Àwọn àbájáde ìkẹkọ̀ : Àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé ní ànfàńí láti sẹ isirò àwọn àrọkọ Wikipedia, wọn sì lẹsẹ àlàyé bí wọn sẹ lẹ lọ àwọn ilàna ìgbéléwọn yíi láti sẹ itúpalẹ̀ àlàyé tí wọn ríi lórí àwọn ọ̀pọ̀ wẹ̀bù miińràn.

Ìgbáradí:

- Sètò ifawọ̀ránhàn kan tàbí asojú ayàwọ̀rán ti ètò ìgbéléwọn iràwọ̀ ti iwọ yọ̀ sàfihàn

* Àrọkọ náà ní apákan asiwájú tí ọ hàn gbangba	* àrọkọ náà ní àwọn itọkasí marun-ũn tàbí díẹ síí sí àwọn ọ́risun tí ọ ní ìgbẹkẹlẹ́
* àrọkọ náà tí akọ láti ọjú wíwọ̀ dídọ́jú	* àrọkọ náà ní ìmùdọ́júiwọn-síi- àlàyé ọ̀jọ

- Mú ètò ìjọba ìgbéléwọn iràwọ̀ pọ̀ sí àwọn iwúlò tírẹ̀ : sẹ àwọn pàramítà díẹ síí ní pàtọ̀, sàfikún ọkàn tàbí méjì sí àwọn iràwọ̀, àti bèbẹẹ lọ.
- Yan àwọn àrọkọ Wikipedia díẹ tí ọ ní àsopọ̀ sí kókó-ọ̀rọ̀ tí ọ nkọ̀ ní ọ̀sẹ̀ yẹn láti lọ bí àpẹrẹ.

Ìsáájú :

- Sẹ itọ̀sónà ìsàrọ̀yẹ̀ pẹ̀lú àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ bí wọn sẹ rí lọ kiri wẹ̀bù láti wá àlàyé tí wọn ní lẹ̀. Fojú sí ọ́rì : Àwọn ààyè wọ ni wọn sàbẹwọ̀ nígbàgbogbo? Fún ìdí wọ? Irú àkọ̀nù wọ ni wọn n ríi ? Báwo ni wọn sẹ lẹ sẹ àyewọ̀ bọyá àkọ̀nù tí wọn ríi sẹ é gbẹkẹlẹ́?
- Sàkíyèsí àwọn kókọ̀ pàtàkì tọ́ jáde ní nù ìjírọ̀rọ̀ yíi.
- Bèrèrè lẹwọ̀ àwọn akẹkọ̀ nípa lílọ̀ Wikipedia wọn ní pàtọ̀ : Báwo ni wọn sẹ n lọ àlàyé tí wọn rí ní bẹ? Kíni àwọn ẹyà tí àrọkọ Wikipedia kan? Njẹ̀ wọn lẹ gbẹkẹlẹ́ àlàyé tí wọn ríi lórí Wikipedia?
- Sẹ àkíyèsí àwọn ẹ̀rọ̀ wọn kí ọ pèsè itọ̀nisonà bí wọn sẹ ní lẹ̀.

Ìlànà itòsónà:

Sàfihàn ètò igbèlẹ̀wọ̀n ìràwọ̀ gégẹ́bí ohun èlò láti sẹ̀ ìrànlọ́wọ̀ fún wọ̀n láti sẹ̀ igbèlẹ̀wọ̀n àlàyé tí wọ̀n ríi lórí Wikipedia.

Sẹ̀ àfihàn àwọ̀n arọ̀kọ̀ Wikipedia tí ọ̀ ti yàn gégẹ́bí àpẹ̀rẹ̀.

Tọ̀ àwọ̀n ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ sọ̀nà nípasẹ̀ àwọ̀n ìlànà ti ìràwọ̀ kọ̀ọ̀kan ní sẹ̀ asojú rẹ̀ kí ọ̀ jíròrò lórí bọ̀yá arọ̀kọ̀ náà yẹ̀ ìràwọ̀ yẹ̀n tàbí kọ̀ yẹ̀.

Isẹ̀ àdásẹ̀ enìkọ̀ọ̀kan:

- Ran àwọ̀n ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ lówọ̀ láti yan ọ̀kan tàbí méjì arọ̀kọ̀ Wikipedia láti sẹ̀ igbèlẹ̀wọ̀n kannà.
- Sọ̀ fún wọ̀n kí wọ̀n sẹ̀ àkọ̀sílẹ̀ àwọ̀n ìpinnu wọ̀n: lórí tábilli kan, àgbẹ̀lẹ̀ra, àlàyé àwọ̀rán asàlàyé tí ọ̀ rọ̀rùn, tàbí sẹ̀ àkọ̀sílẹ̀ nínú ìwé àjáko wọ̀n.
- Fún wọ̀n ní àkọ̀kọ̀ tọ̀ pọ̀ tọ̀ láti darí igbọ̀kẹ̀gbọ̀dọ̀ náà, kí ọ̀ sì máa tọ̀ wọ̀n sọ̀nà bí ọ̀ bá ti yẹ̀.

Àfihàn ti ẹ̀kọ̀ :

- Jẹ́ kí àwọ̀n ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé sàfihàn àwọ̀n arọ̀kọ̀ tí wọ̀n sẹ̀ àyẹ̀wọ̀ àti idíyẹ̀lẹ̀ ìràwọ̀ tí wọ̀n fún wọ̀n.
- Bẹ̀rẹ̀ ààyẹ̀ ijiròrò fún àwọ̀n ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé láti rọ̀nú lórí ohun tí wọ̀n ti kọ̀ nípa àlàyé tí wọ̀n kà lórí ayélujára : Njẹ̀ ètò igbèlẹ̀wọ̀n sẹ̀ ìrànlọ́wọ̀ láti sẹ̀ ìsirò àlàyé tí wọ̀n ríi? Njẹ̀ wọ̀n lẹ̀ lọ̀ àwọ̀n ìlànà yìí nígbà tí wọ̀n bá lọ̀ kiri àlàyé tí ọ̀ wà ní àwọ̀n ojú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù miíràn? Báwo?
- Sé àwọ̀n àkọ̀sílẹ̀ ti iforowọ̀rọ̀ yìí kí ọ̀ sẹ̀ àfiwẹ̀ wọ̀n pẹ̀lú àwọ̀n àkọ̀sílẹ̀ láti inú isẹ̀-sisẹ̀ ti ifarahàn . Jẹ́ kí àwọ̀n ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ mọ̀ pàtàkì ti níní àlàyé tí ọ̀ wà nísinsiyí tí a gbẹ̀kalẹ̀ kẹ̀dẹ̀rẹ̀, tí a kọ̀ láti ojú dídọ̀jú, àti pẹ̀lú àwọ̀n itọ̀kasí kẹ̀dẹ̀rẹ̀ sí àwọ̀n ọ̀rísun tí a lọ̀.

Ìsẹ̀ ọ̀nà Ẹ̀dẹ̀

Ìsẹ̀ sísẹ̀: Fíìmù mi lórí Wikipedia

Ìsàtúnse Ìwé-ẹ̀kọ́: Gèèsì G7 -
Ìyàtò ọ̀títọ́ láti Ìròkurò
G6-G12, kíkà ọ̀yẹ, ìwẹ / Fíìmù Àtúnwọ̀

Àwọn ibẹ̀ẹ̀rẹ̀ Àwàrí : Kíni ọ́ jẹ́ kí fíìmù se pàtàkì? Báwo ni a se le sàfihàn àlàyẹ kanna nípasẹ̀ rẹ̀.

Àwọn ọ̀rísun: Kòmputà tàbí fọ̀nù alágbèéká, àsoṣò Íntánẹ̀tì, ìwẹ̀ àjàkọ, àwọn ipèsè kíkọ

Àkópọ̀ ẹ̀kọ́: Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ se àfiwé àlàyẹ nípa fíìmù ọ̀lọkíkí lórí Wikipedia àti àwọn ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù mìíràn láti ní ọ̀yẹ̀ àwọn ìyàtò tọ̀wà nínú àwọn àsà ọ̀rọ̀ àti sẹ̀dá àrọ̀kọ̀ Encyclopedia nípa fíìmù tí kọ̀ síi lórí Wikipedia.

Àwọn àbájádẹ̀ ikẹ̀kọ́: Àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ ní ànfàní láti se idánimọ̀ àwọn àsà kíkọ̀ ọ̀rísírísí lórí Íntánẹ̀tì àti láti pinnu bóyá a kọ̀ àwọn ọ̀rọ̀ láti ọ̀jú wíwọ̀ dídojú.

Ìgbàradì :

- Wá àwọn àrọ̀kọ̀ Wikipedia nípa àwọn fíìmù tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ rẹ̀ n gbádùn ní àkọ̀kọ̀ yíí.
- Wá àwọn ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù mìíràn tàbí àwọn ẹ̀rọ̀ ìgbẹ̀rọ̀hìnjádẹ̀ tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ rẹ̀ sàbẹ̀wọ̀ láti kọ̀ ẹ̀kọ̀ nípa àwọn fíìmù naa.
- Sètò díẹ̀ nínú àwọn ibẹ̀ẹ̀rẹ̀ Ìsàroyẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ rẹ̀ láti se itúpalẹ̀ ìyàtò lórí bíi àwọn ìgbẹ̀rọ̀ fíìmù se ẹ̀ gbẹ̀kalẹ̀ nípasẹ̀ Wikipedia (Encyclopedia, ààyẹ̀ dídojú tí wíwọ̀) àti àwọn ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù mìíràn (àwọn ẹ̀rọ̀, àwọn àtúnwọ̀ aláríwísí, ipọ̀lọ̀wọ̀, àti beẹ̀beẹ̀ lọ̀). Fún àpẹ̀rẹ̀ :
  - * Ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù wọ̀ ni ọ́ n sàpẹ̀júwẹ̀ fíìmù náà ní ìmúnádọ̀kọ̀?
  - * Ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù wọ̀ ni ọ́ n gbìyànjú láti fàmímọ̀ra sí wíwọ̀ fíìmù náà?
  - * Ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù wọ̀ ni n sàlàyẹ̀ ìwọ̀ tí ara ẹnì tí fíìmù náà?

Ọ̀rọ̀ Ìsáájú :

- Ran àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ lówọ̀ láti rántí àwọn fíìmù àyànfẹ̀ wọn: kọ̀ àwọn àkọ̀lẹ̀ sílẹ̀ lórí ìwé-ìpamọ̀ tàbí ìgbìmọ̀ ọ̀rì ayélujára, beẹ̀rẹ̀ lówọ̀ wọn láti fi àwọn àwòrán tí àwọn pọ̀sítà fíìmù sọ̀rí àgbẹ̀lẹ̀ra ìwọ̀ran, tàbí beẹ̀rẹ̀ lówọ̀ wọn láti sàpẹ̀júwẹ̀ fíìmù náà kí wọn jẹ́ kí awọn mìíràn so àsoṣelẹ̀ (guess) àkọ̀lẹ̀ náà.
- Se àtọ̀kọ̀ ifowọ̀sowọ̀pọ̀ tí àwọn ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwẹ̀ rẹ̀ sàbẹ̀wọ̀ láti kọ̀ ẹ̀kọ̀ nípa àwọn fíìmù tí n bọ̀.
- Se àfihàn Wikipedia bí ọ̀jú ọ̀pọ̀ wẹ̀ẹ̀bù mìíràn níbití wọn se wá àlàyẹ̀ nípa fíìmù kan (tí kọ̀ bá ti wà tẹ̀lẹ̀).

Ìlànà itòsọ̀nà:

- Sẹ àfiwé àròkọ kan nípa fíìmù tí ọ wà lórí Wikipedia àti ojú ọpọ wẹ̀ẹ̀bù míràn tí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ fàkálẹ̀.
- Fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ ní àkòkọ̀ láti ka àwọn àròkọ ní ọ̀mìnira.
- Pín wọn sí àwọn ẹgbẹ̀ kẹkẹkẹ̀ láti jíjẹrọ̀ lórí àwọn iyàtọ̀ nínú àwọn ojú ọpọ̀ wẹ̀ẹ̀bù wọnyí ní lílọ̀ àwọn ìbẹ̀ẹ̀rẹ̀ ìsàrọ̀ tí ọ ti pèsè sílẹ̀.
- kọ wọn pọ̀ padà kí ọ ní kí mejì sí mẹ̀ta nínú àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti pín àwọn ìsàrọ̀ wọn

Ìsẹ̀ àdásẹ̀ enikò̀òkan:

- Sọ fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé kí wọn yan fíìmù kan tí kọ tii ní àròkọ̀ Wikipedia.
- Sọ fún àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ pé wọn yòò sẹ̀dà àròkọ̀ tọ́farajọ̀ tí Wikipedia nípa fíìmù yíí.
- Sẹ amọ̀nà wọn nípasẹ̀ àwọn apákan àkòkọ̀ tí àròkọ̀ Wikipedia kan nípa fíìmù kan kí ọ fi sílẹ̀ bí àpẹ̀ẹ̀rẹ̀. Lẹ̀ẹ̀kansí, tọ́kasí àwọn àbùdà ti ọ̀rọ̀ Encyclopedia.
- Pèsè àtilẹ̀yìn bí ọ sẹ̀ nílọ̀ lákò̀òkò̀ tí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ n sisẹ̀ ní ọ̀mìnira lórí àwọn àròkọ̀ wọn. Èyí lẹ̀ sẹ̀ sẹ̀ lórí ìwé dígítà kan tàbí àwọn ìwé àjákò wọn. Ní ọ̀nà míràn, àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé tún lẹ̀ sisẹ̀ ní mejì-mejì tàbí ni ẹgbẹ̀ kẹkẹkẹ̀.
- Sẹ àtúnnyẹ̀wọ̀ pé àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé n fi àwọn ọ̀rísírísí èyà tí àròkọ̀ Wikipedia kan àti pé wọn ní kọ̀ àwọn ọ̀rọ̀ wọn láti ojú dídọ́jú.

Àfihàn ti ẹ̀kọ̀ :

- Gba gbogbo àwọn àròkọ̀ ìfarajọ̀ (ẹ̀lẹ̀gàn) ti Wikipedia tí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ ti sẹ̀dà.
- Sẹ àfihàn wọn bí wíwọ̀ ilẹ̀ àwòrán (gallery) ní lílọ̀ àwọn àwọn ìfihàn ìfawòránhan tàbí irú ẹ̀rọ̀ míràn tí ọ fẹ̀.
- Yan àwọn àròkọ̀ lálailẹ̀tọ̀ mejì sí mẹ̀ta tí àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ ti sẹ̀ kí ọ sì bẹ̀rẹ̀ lówọ̀ kíláàsì láti ríi dájú pé ọ ní àwọn ọ̀rísírísí àwọn èyà tí àròkọ̀ Wikipedia kan àti pé ọ jẹ̀ kíkọ̀ ní ọ̀títọ̀ láti ojú -ọ̀nà dídọ́jú. Ní ọ̀nà ọ̀míiran, àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé lẹ̀ paàrọ̀ àwọn àròkọ̀, kí wọn sì pèsè àwọn ẹ̀sì taàrà sí àwọn ọmọ kíláàsì wọn.
- Tí ọ bá wà, sẹ̀ àtẹ̀jádẹ̀ isẹ̀ tí ọ sẹ̀dà nípasẹ̀ àwọn ọmọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ lórí búlọ̀gì tí ilẹ̀-ìwé, ìgbimọ̀ àkíyèsí ọ̀rì ayẹ̀lujára, ìgbimọ̀ kíláàsì Pinterest, àti bẹ̀ẹ̀bẹ̀ ọ.

Ìsirò

Isé-síse: Àwọn iwòyè dètà lórí Wikipedia

Ìsàtúnse Ìwé-ẹ̀kọ́: Ìsirò G6 - G7, lílo àwọn àwòrán láti sojú isètò dètà

Àwọn ibẹ̀rẹ̀ Àwárí: Báwo ni a se le sàfihàn àlàyé ní àwọn ọ̀nà ọ̀rísírísí? Kíni àwọn ànfàní tí ọ̀ wà ní sísojú dètà nípasẹ̀ àwọn ẹ̀yà ayawòrán?

Àwọn ọ̀rísun: Kòmputà tàbí fọ̀nù alágbẹ̀kà, isopò Ayélujára, iwé àjàkọ, àwọn ipèsè kíkọ

Àkópò ẹ̀kọ́: Àwọn ọ̀mọ ilẹ̀-ìwé ní se idánimò, wọn sì ní tùmò àwọn iwòyè dètà tí àwọn ẹ̀dá ẹ̀niyàn lórí àwọn àrọ̀kọ Wikipedia wọn sì n sẹ̀dá tiwọn.

Àwọn àbájáde ikẹ̀kọ́: Àwọn ọ̀mọ ilẹ̀-ìwé ní ànfàní láti se itupalẹ̀ ibí-àye àlàyé nípasẹ̀ àwọn iwòyè dètà, se idánimò àwọn ọ̀rísun dètà, àti se àpẹ̀rẹ̀ àwọn iwòyè dètà tuntun.

Ìgbàradì:

- Se àtòkọ̀ tí àwọn àrọ̀kọ Wikipedia nípa àwọn ọ̀rílẹ̀-ẹ̀dẹ̀ ọ̀rísírísí tí ọ̀ pèlú àwọn iwòyè dètà nínú apákan “oníwádí ẹ̀niyàn” wọn.
- Ríi Dájú pẹ̀ àwọn ọ̀rísun tí àwọn ẹ̀yà àwòrán tí ọ̀ wà, ní igbẹ̀kẹ̀lẹ̀ àti pẹ̀ ọ̀ wà ní asikọ̀.
- Sẹ̀dá àwọn iwòyè gbogbo dètà míràn bíi mejì sí mẹ̀ta sí àwọn ẹ̀yí tí a gbé ka lẹ̀ nínú àwọn àrọ̀kọ Wikipedia tí ọ̀ ti yàn. Ọ̀ ní àyẹ̀ láti jẹ̀ olùsẹ̀dá! Lo àwọn àrọ̀kọ tọ̀ wà kaakakiri, sàfikún àwọn ọ̀hun kíkọ̀ olókíkí , yí tábilì padà sí àwọn àwòrán, tàbí sẹ̀dá àwòrán idaraya (animation) kan.
- sètò àwọn ibẹ̀rẹ̀ kẹ̀kẹ̀kẹ̀ ní iyára fún àwọn ọ̀mọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti se àtúnnyẹ̀wọ̀ dètà ẹ̀niyàn nípa mejì sí mẹ̀ta lára àwọn ọ̀rílẹ̀ -ẹ̀dẹ̀ tí ọ̀ ti fí sí inú àtòkọ̀ rẹ̀.

Ìsáájú :

- Se isé síse àrà ní iyára láti jẹ̀ kí àwọn ọ̀mọ ilẹ̀-ìwé se gbojú (guess) tàbí rántí dètà ẹ̀yà ẹ̀niyàn nípa mejì sí mẹ̀ta tí àwọn ọ̀rílẹ̀ -ẹ̀dẹ̀ tí ọ̀ ti yàn.
- Mú àkíyèsí àwọn ọ̀mọ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ wá sí Wikipedia kí ọ̀ sì bẹ̀rẹ̀ lowo wọn láti se idánimò àwọn idáhùn sí àwọn ibẹ̀rẹ̀ tí kọ̀ lẹ̀ nípa àwọn àrọ̀kọ tí ọ̀ ní ìbáamu pèlú ọ̀rílẹ̀-ẹ̀dẹ̀ kọ̀kọ̀kan.
- Se amọ̀nà àwọn akẹ̀kọ̀ rẹ̀ láti se idánimò àwọn ọ̀rísun tí àlàyé yí nípa titẹ̀lẹ̀ àwọn itọ̀kasí lórí àwọn àrọ̀kọ Wikipedia.

Ìlànà ìtòsónà :

- Sẹ̀ ìtòsónà ìrísí ìwẹ̀yìnpadà kẹ̀kẹ̀rẹ̀ kan ní àyíká bíi àwọn ọ̀nà ọ̀rísírísí dẹ̀tá ẹ̀yá ẹ̀nìyàn sẹ̀ lẹ̀ sẹ̀ àfihàn, àwọn ànfàní àti àwọn ìpènjà ti àwọn àwọ̀rán dẹ̀tá àti àwọn àpẹ̀rẹ̀ tí àwọ̀rán dẹ̀tá tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé pàdẹ̀ nínú àwọn ìgbésí ayé ojoojúmọ̀ wọn.
- Sẹ̀ àfihàn àwọn àwọ̀rán dẹ̀tá tí ọ̀ sẹ̀dà tí ọ̀ dá lórí dẹ̀tá ẹ̀yá ẹ̀nìyàn tí ọ̀ wà lórí Wikipedia.
- Sẹ̀ àfihàn bí ọ̀ ti túmọ̀ dẹ̀tá tí ọ̀ wà àti bí ọ̀ sẹ̀ lẹ̀ àwò , àpẹ̀rẹ̀, àti àwọn àkọlẹ̀ láti sẹ̀ ìbànísọ̀rọ̀ àlàyé.
- Bẹ̀ẹ̀rẹ̀ lẹ̀wọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé rẹ̀ láti sọ̀rọ̀ lórí àwọn ìwòyẹ̀ dẹ̀tá: Àwọn wọ̀ ni ọ̀ rọ̀rùn láti ní ọ̀yẹ̀ wọn? Àwọn wọ̀ ni ọ̀ sọ̀rọ̀ láti lóyẹ̀ wọn? Kí nìdí?

Ìsẹ̀ àdásẹ̀ enìkòòkan:

- Sẹ̀ àfihàn àtòkọ̀ ti awọ̀nàrọ̀kọ̀ Wikipedia tí ọ̀ sẹ̀dà nípa àwọn ọ̀rílẹ̀ -èdè ọ̀rísírísí.
- Níkí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ yan ọ̀rílẹ̀ -èdè kan tí ọ̀ wù wọn, Kí wọn wòdọ̀ nípasẹ̀ apàkan “àwọn ẹ̀dà ẹ̀nìyàn” lórí arọ̀kọ̀ àkọ̀lẹ̀ rẹ̀ ní Wikipedia. Irú àlàyé wọ̀ ni wọn lẹ̀ ríi? Irú àwọn àwọ̀rán dẹ̀tá wọ̀ ni ọ̀ n wà? Kíni ọ̀rísun àlàyé yẹn?
- Sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ pẹ̀ kí wọn dojúkò abala kan ti àlàyé tí ọ̀ wà nínú apàkan “ẹ̀dà ẹ̀nìyàn” tí arọ̀kọ̀ Wikipedia ti yíyàn wọn (awọ̀n olùgbé nípasẹ̀ ojó-ọ̀rí, akọ-abọ̀, ẹ̀sìn, ẹ̀yà, àti bẹ̀ẹ̀bẹ̀ lẹ̀).
- Sọ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ pẹ̀ wọn yòdọ̀ lẹ̀ àlàyé yẹn láti sẹ̀dà ìwọ̀rán dẹ̀tá tiwọn nípa lílọ̀ bọ̀yá dígítà tàbí àwọn ìrinsẹ̀ àfọ̀wọ̀sẹ̀ (tàbí àpapọ̀ àwọn mèjéjẹ̀jì).
- Pèsẹ̀ àwọn ìtọ̀ka díẹ̀ fún ìlànà náà : sẹ̀ àkíyèsí àwọn olùgbọ̀ rẹ̀, yan àwọn àwò àti àwọn ọ̀hun ẹ̀lọ̀ tí ọ̀ rọ̀rùn fún ọ̀yẹ̀, yan àlàyé tí ọ̀ yẹ̀ láti jẹ̀ kí ọ̀ rọ̀rùn, lẹ̀ àwọn ààmì ìtòsónà, tọ̀kasí àwọn ọ̀rísun.

Àfihàn ti ẹ̀kọ̀:

- Gba gbogbo àwọn ìwòyẹ̀ dẹ̀tá tí àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ ti sẹ̀dà.
- Sẹ̀ àfihàn wọn bíi wíwọ̀ gálẹ̀rì ní lílọ̀ àwọn àgbẹ̀lẹ̀ra ìwọ̀ran tàbí irú ẹ̀rọ̀ m̀ìràn tí ọ̀ fẹ̀.
- Yan àwọn àpẹ̀rẹ̀ díẹ̀ kí ọ̀ bẹ̀rẹ̀ lẹ̀wọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ ọ̀rísírísí láti túmọ̀ àlàyé tí ọ̀ tàn káàkiri nípasẹ̀ àwọn ẹ̀yá àwọ̀rán.
- Tí ọ̀ bá wà, sẹ̀ àtẹ̀jádẹ̀ àwọn ìwòyẹ̀ dẹ̀tá tí ọ̀ sẹ̀dà nípasẹ̀ àwọn ọ̀mọ̀ ilẹ̀-ìwé̀ rẹ̀ lórí búlọ̀ọ̀gì ilẹ̀-ìwé̀, ìgbìmọ̀ àkíyèsí ọ̀rí ayẹ̀lujára, ìgbìmọ̀ kíláàsì Pinterest, àti bẹ̀ẹ̀bẹ̀ lẹ̀

Àwọn ìyìn

Adúpẹ́ fún isẹ́ ifowosowopọ́ tí àwọn alamọdájú tí ọ wà ní Nàìjíríà se láti rii dájú pẹ́ isẹ́ àkànse yìí di síse: àwọn alabàsisẹpọ́ wa, egbẹ́ imúse agbẹgbẹ́; Mrs. Olání Olábímpẹ́, Ọgbẹni Táiyẹ́ Ọdẹdeji àti Mrs. Juliet Emielu (àwọn èniyàn olusẹwádì), Blessing Linason àti Rhoda James (àwọn àpapọ-olukọni); Ọlúwasẹyí Ọgbónlaiyẹ́ (onimọran ibaraenisọrọ); Ọlátundé Praise Akora (olútumọ̀ èdẹ) àti Ọgbẹni Ọlátundé Rufai (onisé èyà àti àwọran, onisé ohun imúgbadogba àti olutewẹ) fún igbẹwọlé àti afikun won sí aseyọri ti ilana imúse isẹ́ yii.

Afẹ láti dúpẹ́ lówọ́ Wikimedia Foundation àti gbogbo èniyàn ní agbẹgbẹ́ Wikimedia tí ọ se ifowosowopọ́ lóri isẹ́ àkànse yìí nípasẹ́ pipèsẹ́ àwọn oye, èsì àti atilẹyin.

Atun fẹ́ láti dúpẹ́ lówọ́ àwọn olukọ́ tí ọ kọpa nínú iwádì iwúló igbẹlẹwón. Iwoye won se iranlowo fun awakọ(oludari) isẹ́ yii, ọ si se iranlowo fun agbekale Itosona Olukoni yii lati je ohun elo ti ọ ni itumọ́ tí ọ si wulo fun adase ikoni won.

Bukola James

Asiwaju isẹ́ (Project lead)

È sẹ!

Àwọn Ìtókàásí

3.1 Jé ọnígbọyà! Ìdàgbàsókè ọkàn àti Wikipedia

Wikipedia contributors.(2020, July 25).Wikipedia:Be bold.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:31, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Be_bold

- Wikipedia contributors.(2020, October 31).Wikipedia: Assume Good Faith.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:44, November 19, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Assume_good_faith
- Wikipedia contributors.(2020, October 31).Wikipedia: Civility.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:44, November 19, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Civility>

3.2 Sèdá ọjú-ìwé ọlùmúlò lórí Wikipedia

Wikipedia contributors.(2020, August 24).Wikipedia:Why create an account?.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:40, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Why_create_an_account%3F

- Wikipedia contributors.(2020, August 24).Help: Editing.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:40, September 16, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Help:Editing>
- Wikipedia contributors.(2020, August 24).Wikipedia: User Pages.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:40, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:User_pages#What_may_I_have_in_my_user_pages?

3.3 Ìlówósí rẹ àkókó

Wikipedia contributors.(2020, August 24).Almanac.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:40, September 16, 2020, from <http://en.wikipedia.org/wiki/Almanac>

- The Wikipedia Library/1Lib1Ref.(2020, May 14).Meta, discussion about Wikimedia projects.Retrieved 15:32, September 16, 2020 from <https://meta.wikimedia.org/wiki/1lib1ref>
- Help:Notifications/Thanks.(2020, July 16).MediaWiki, The Free Wiki Engine.Retrieved 15:34, September 16, 2020 from <https://www.mediawiki.org/wiki/Help:Notifications/Thanks>
- Wikipedia contributors.(2020, September 14).Wikipedia:Citing sources.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:41, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Citing_sources
- Citation Hunt.2020.Retrieved 15:32, September 16, 2020 from <https://citationhunt.toolforge.org/en?id=f254855f>

- The Wikipedia Adventure.(2020, February 26).In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 17:22, September 16, 2020.https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:The_Wikipedia_Adventure
- Intro to Wikipedia editing.(2020, November 23).In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 16:10, November 23, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Help:Introduction>

3.4 Bawo ni awon olootu Wikipedia se seto idasi: WikiProjects

Wikipedia contributors.(2020, August 29).Wikipedia:WikiProject.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:39, September 16, 2020, from <https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject>

Wikipedia contributors.(2020, August 19).Wikipedia:WikiProject Medicine.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:39, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Medicine

Wikipedia contributors.(2020, July 21).Wikipedia:WikiProject Education.In Wikipedia, The Free Encyclopedia.Retrieved 15:40, September 16, 2020, from https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Education

Campaigns.(2020, July 2).Meta, discussion about Wikimedia projects.Retrieved 16:51, September 16, 2020 from <https://meta.wikimedia.org/w/index.php?title=Campaigns>

Wikimedia movement affiliates.(2020, June 20).Meta, discussion about Wikimedia projects.Retrieved 16:52, September 16, 2020 from https://meta.wikimedia.org/w/index.php?title=Wikimedia_movement_affiliate

